

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Změny financování regionálního školství z
pohledu středních škol

Changes in Funding of Regional Education from
Secondary Schools Point of View

STUDIJNÍ PROGRAM

Specializace v pedagogice

STUDIJNÍ OBOR

Učitelství praktického vyučování a obd. výcviku

VEDOUCÍ PRÁCE

PaedDr. Milan Škrabal

TŘÍSKA

LUKÁŠ

2020

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: Tříška Jméno: Lukáš Osobní číslo: 475219
Fakulta/ústav: Masarykův ústav vyšších studií (MÚVS)
Zadávací katedra/ústav: Oddělení pedagogických a psychologických studií
Studijní program: (B7507) Specializace v pedagogice
Studijní obor: (7507R056) Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Změny financování regionálního školství z pohledu středních škol

Název bakalářské práce anglicky:

Changes in Funding of Regional Education from Secondary Schools Point of View

Pokyny pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je analýza aktuálních změn ve financování regionálního školství a odraz v oblasti chodu středních odborných škol. Zahnuje analýzu odborných zdrojů a kompletaci východisek úpravy systému financování v oblasti regionálního školství, vymezení základních parametrů financování školy a podmínek jejich realizace v praxi. Navazující empirická sonda u odpovědných manažerských pozic sleduje podmínky, zejména ve středním vzdělávání, se zřetelem na připravenost škol na provedení příslušných kroků realizace reformy financování a stanovení zásad organizace chodu a řízení vzdělávací instituce. Práce má teoreticko-empirický charakter. Využit bude smíšený design výzkumných metod a technik.

Seznam doporučené literatury:

HAMERNÍKOVÁ, B. Veřejné finance. Praha, W. K., 2017. ISBN: 978-80-7552-577-2; PEKOVÁ, J. a kol. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Praha: ASPI, 2008. Kol. Reforma financování regionálního školství. Praha: Verl. Dash., 2019. ISBN 978-80-7635-010-6. TOMŠÍ, I. Katalog prací ve veřejných službách a správě. Olomouc: ANAG, 2019. ISBN 978-80-7554-200-7. MŠMT. Rozpočet kapitoly 333 SR. Praha: MŠMT, 2018 Č.j. MSMT-9068/.MŠMT: Metodiky, dokumenty, vyhlášky k reformě fin. RgŠ.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:


PaedDr. Milan Škrabal

Jméno a pracoviště konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: 30. 11. 2019 Termín odevzdání bakalářské práce: 30. 04. 2020

Platnost zadání bakalářské práce: 23. 09. 2021


Podpis vedoucí(ho) práce

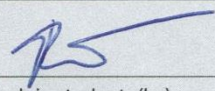

Podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry


Podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

31. 3. 2020

Datum převzetí zadání


Podpis studenta(ky)

TŘÍSKA, Lukáš. *Změny financování regionálního školství z pohledu středních škol*. Praha: ČVUT 2020. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.



**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury. Nemám závažný důvod proti zpřístupňování této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 29. 07. 2020

Podpis:

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval PaedDr. Milanu Škrabalovi za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce. Mé díky patří i všem respondentům, kteří se trpělivě podíleli na empirickém šetření.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá problematikou financování regionálního školství z pohledu středních škol v souvislosti se zásadní změnou systému financování regionálního školství. V první části se práce věnuje charakteristice starého vzdělávacího systému dle normativů. V dalších částech se zaměřuje na očekávané změny ve financování, na podstatu změny ve financování, na změny v právních předpisech a způsoby výpočtu hodnot PH_{max} a $PH_{školy}$. Dále popisuje způsob financování pedagogické a nepedagogické práce podle nového financování. Práce je zaměřena na popis systému financování středních škol v souvislosti s nástupem jeho reformy tak, aby změny v oblasti organizace a přípravy školního roku byly efektivně využity pro vylepšení financování středních odborných škol. Zejména pro skladbu tříd co do počtu jejich oborů a nastavení počtů pedagogických a nepedagogických pracovníků s pokrytím finančních prostředků na jejich platy. Dále pomocí analýzy a kritického zhodnocení získaných výsledků práce vyhodnocuje, zda nový způsob financování naplnil očekávání ředitelů škol a školských zařízení. Tedy zda nový systém financování přinesl vedení škol větší stabilitu, předvídatelnost výše nárokových finančních prostředků pro jednotlivé školy a školská zařízení a tím i snadnější dlouhodobé plánování rozvoje škol.

Klíčová slova

Financování, reforma financování, financování školství, normativ, stanovení PH_{max} , $PH_{školy}$, pedagogická a nepedagogická práce.

Abstract

The bachelor's thesis deals with the issue of financing regional education from the secondary schools perspective in connection with the essential changes in the financing regional education system. In the first part, the thesis deals with the characteristics of the old educational system according to standards. The next sections focus on the expected changes in financing, the principle of the financing changes, legislation changes and methods of calculating the values of PHmax and PHschool. It also describes the method of financing pedagogical and non-pedagogical work according to the new financing.

The thesis is focused on the description of the financing system of secondary schools in connection with the reform, the organization and preparation of the school year changes that are effectively used to improve the financing of secondary vocational schools. Especially, the classes' composition in terms of the branch number, the number of pedagogical and non-pedagogical employees with the coverage of funds for their salaries. It evaluates whether the new financing method has reached the expectations of school headmasters and school facilities by analyzing and critically evaluating the results obtained. Whether the new financing system brought a greater stability to the school management, the amount of funding required for individual schools and school facilities predictability, and an easier school development long-term planning.

Key words

Financing, financing reform, financing of education, normative, determination of PH max, PH school, pedagogical and non-pedagogical work.

Obsah

Úvod	9
1 VYBRANÉ OKRUHY ZPŮSOBU FINANCOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL DLE NORMATIVŮ A VÝBĚR UKAZATELŮ UPLATŇOVANÝCH I V NOVÝCH PODMÍNKÁCH	11
1.1 Tzv. Republikové normativy	12
1.2 Krajské normativy	16
Parametry rozhodné pro stanovení krajských normativů	18
2 FINANCOVÁNÍ V PŘECHODNÉM OBDOBÍ	23
3 NOVÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL	25
3.1 Očekávané změny a dopady na financování v RgŠ	25
3.2 Podstata změny financování	26
3.3 Změny v souvisejících právních předpisech	27
3.4 PHmax a PHškoly	28
3.4.1 Výkaznictví škol	30
3.4.2 Výpočet PHmax a PHškoly	31
3.5 Financování pedagogické práce	40
3.5.1 Nárokové složky platu	41
3.6 Financování nepedagogické práce	43
3.7 Tvoření rezervy a její využití	46
4 POSTUP VÝPOČTŮ, PŘÍKLADY	48
4.1 Příklad výpočtu finančních prostředků pro pedagogy	50
4.2 Příklad výpočtu finančních prostředků pro nepedagogy	56
5 TERÉNNÍ ŠETŘENÍ	62
5.1 Řízené rozhovory s řediteli středních škol ve vybraném kraji v centrální části státu	62
5.2 Přehledová tabulka změn financování regionálního školství	68
Závěr	70
Seznam použité literatury	73
Seznam obrázků	74
Seznam tabulek	75
Přílohy	76
Evidence výpůjček	88

Úvod

Změna financování regionálního školství je v naší zemi aktuálním tématem, ke spuštění této reformy došlo s účinností od 1. 1. 2020. Reforma se týká vybraných typů středních škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky, zejména škol mateřských, základních, středních a konzervatoří. Reforma se nedotkne škol soukromých, církevních, kde probíhají procesy financování podle specifických pravidel. Předkládaná práce je věnována nejrozšířenější skupině škol, a to škol veřejnoprávních.

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu změn ve financování, a to se zřetelem na specifika středních škol, resp. subjektů zajišťujících střední vzdělávání, zejména v oblasti odborného vzdělávání. Podstatou sledovaných změn ve financování středních škol je zejména způsob a forma financování pedagogické a nepedagogické práce, které jsou uplatňovány od roku 2020.

Aktuálnost tématu reformy financování regionálního školství byla jedním z důvodů zpracování této bakalářské práce. Je to především s ohledem na skutečnost dané povinnosti zpracování zásad úpravy postupů financování do procesů řízení škol. Dalším z důvodů, resp. podnětů je osobní podíl autora na rozhodovacím řízení a organizaci střední školy. Práci pedagoga na střední škole autor vykonává 21 let a v posledních 8 letech je součástí jeho činnosti rovněž jedna z vedoucích funkcí. Hlubší pochopení nového systému financování regionálního školství umožní přijímat kvalitnější manažerská rozhodnutí.

Bakalářská práce má charakter teoretické práce s doplňujícím zjištěním empirického charakteru u zástupců managementu několika středních odborných škol, sledující vybrané východiskové postoje k podmínkám zavádění a realizace zásad změn ve financování škol.

Kapitola první sleduje způsob financování středních škol dle dosavadní praxe normativů (do roku 2020), podle kterých byly školy financovány před reformou. Zachycuje především podmínky financování, které zůstávají v platnosti i v současné aktuální etapě. Porovnání starého systému s novým se jeví jako důležité pro vytvoření ucelené představy o změnách v jednotlivých řešených oblastech financování.

Druhá kapitola popisuje přechodné období roku 2019, ve kterém se školy připravovaly na přechod k novému systému financování.

Třetí kapitola se zaměřuje na nový systém financování v regionálním školství. Tato část s oporou o obecně platné zásady, ekonomické i legislativní, definuje očekávané změny, principy a dopady nového financování na střední školy. Dále obsahuje výčet právních

předpisů, které byly s reformou financování podrobeny novelizaci. Zahrnuje problematiku definování parametrů reformy financování, které umožňují uceleně organizovat a nastavovat chod na středních školách. Těmito parametry jsou PHmax, PHškoly a stanovení organizace tříd. Z nejběžnějších parametrů jde o problematiku výše úvazků pedagogických pracovníků, dále i nepedagogických pracovníků, které jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Další podkapitoly řeší financování pedagogické a nepedagogické práce včetně postupů výpočtu hlavních parametrů.

Práce obsahuje rovněž postupy a vzorové příklady výpočtů na vybraném běžném typu školy, která má aktivních 10 různých typů oborů s celkovým počtem 573 žáků. Účelem je vytvořit určitý model postupu s ohledem na typ reálných podmínek v odborném středním vzdělávání, střední odborné škole.

Práce zahrnuje empiricky orientovanou sondu zaměřenou na podmínky a postoje k realizačním možnostem úpravy financování, a to u zástupců managementu vybraných typů středních škol. Tedy s ohledem na reálné podmínky výkonu zásad řízení škol včetně procesů financování vzdělávání. Dále zahrnuje analýzu rozhovorů s řediteli vybraných středních škol.

Práci završuje stručná přehledová část zahrnující základní ukazatele postupu (projektu postupu) realizace zásad financování škol v rámci manažerských činností, které jsou v současnosti obligatorní náplní chodu škol.

Zdrojem informací týkajících se reformy financování středních škol jsou zejména metodické pokyny určené pro školy a školská zařízení vydané MŠMT, aktuální informace z webu MŠMT a školská legislativa.

Metody odborné práce využité při řešení tématu a zpracování práce – byly využity metody obecně logické, analýza zdrojů cíleně zaměřená na parametry realizace zásad financování škol. Dále metoda literární. Pro účely uskutečněné sondy v podmínkách praxe škol a jejich řízení metody dotazování, a to technika řízeného rozhovoru s odpovědnými zástupci managementu škol.

1 VYBRANÉ OKRUHY ZPŮSOBU FINANCOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL DLE NORMATIVŮ A VÝBĚR UKAZATELŮ UPLATŇOVANÝCH I V NOVÝCH PODMÍNKÁCH

Normativní financování školství v České republice do 31. 12. 2019

Systém financování regionálního školství byl postaven na tzv. normativním financování. Ministerstvo školství na základě předešlého sběru dat pomocí povinného výkaznictví každé školy rozepisovalo prostředky do jednotlivých krajů. Krajské úřady přes své jednotlivé školské odbory tyto prostředky za pomoci krajských normativů přerozdělovaly do jednotlivých škol, které zřizují.

V dalších částech budou objasněny pojmy a tvorba republikových nebo krajských normativů se zaměřením na střední školství.

Normativy, účel

Za pomoci normativů bylo umožněno financování středního školství na krajské úrovni. Jednalo se pouze o tzv. přímé náklady na školství. Podle § 160 odst. 1 písm. c) školského zákona mohou při splnění podmínek stanovených tímto zákonem školy a školská zařízení zřizovaná obcemi nebo svazky obcí použít finanční prostředky ze SR na úhradu:

- *platů, náhrad platů, nebo mezd a náhrad mezd,*
- *odměn za pracovní pohotovost,*
- *odměn za práci vykonávanou na základě uzavřených dohod (DPČ, DPP),*
- *odstupného,*
- *ostatních nákladů vyplývajících ze základních pracovněprávních vztahů,*
- *výdajů podle § 184 odst. 1 a 2 (umožnění účasti členů ve zkušební komisi pro závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky a výkon předsedy těchto zkoušek)*

- sociálního a všeobecného zdravotního zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění,
- odvodů do fondu kulturních a sociálních potřeb,
- nezbytných zvýšených nákladů pro potřeby žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami,
- učebních pomůcek,
- školních potřeb a učebnic, pokud jsou poskytovány bezplatně,
- dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- činností, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání.

„Všechny tyto výdaje podle § 160 odst. 1 Školského zákona se souhrnně označují jako přímé výdaje na vzdělávání a školské služby. Škola či školské zařízení mohou hradit přímé výdaje z finančních prostředků plynoucích ze státního rozpočtu pouze tehdy, splňují-li podmínky stanovené školským zákonem. Základní podmínkou je, aby škola či školské zařízení měly nárok na přidělení těchto prostředků, nárok vzniká dle § 142 odst. 2 účinností zápisu školy do rejstříku škol a školských zařízení. Zaniká pak podle § 151 odst. 2 dnem právní moci rozhodnutí o výmazu z tohoto rejstříku.“¹

Pojmem normativ se rozumí výše státního příspěvku na jednoho žáka či studenta a mzda na učitele, který je stanoven dle typu školy. Normativy se dělily na dva základní prvky: republikové a krajské.

1.1 Tzv. Republikové normativy

Jak bylo zmiňováno, finanční prostředky z kapitoly 333 státního rozpočtu se do regionálních škol a školských zařízení, jejichž zřizovateli jsou územní samosprávné celky, dostávaly přes zprostředko-

¹VOKÁČ, Petr. Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. 6., přepracované vydání. Třinec: Resk, spol. s r.o., 2016. ISBN 978-80-87675-13-7

vatele, kterými jsou jednotlivé kraje. MŠMT nastavilo způsob distribuce, kterým finanční prostředky z kapitoly 333 určené na úhradu přímých výdajů alokovalo do rozpočtů jednotlivých krajů. Nastaveným nástrojem pro alokaci byly tzv. republikové normativy, které stanovovalo MŠMT. Tato povinnost byla ministerstvu uložena zákonem. Republikový normativ je dle školského zákona § 161 odst. 1 definován jako „výše výdajů podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání na kalendářní rok.“²

Výší výdajů se tedy rozumí zákonem taxativně vymezené neinvestiční přímé výdaje škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky, kdy zároveň rozdělujeme tyto výdaje na mzdové prostředky pedagogických a nepedagogických pracovníků, odvody a ostatní neinvestiční výdaje.

Republikové normativy se stanovovaly samostatně pro pět věkových kategorií žáků podle poskytovaného vzdělání:

- 1) „dítě v předškolním vzdělávání (tzn. kategorie 3-5 let),
- 2) žák plnící povinnou školní docházku (tzn. kategorie 6-14 let),
- 3) žák v denní formě středního vzdělávání s výjimkou žáka plnícího povinnou školní docházku; vč. žáků nástavbového studia v denní formě vzdělávání – žáci nástavbového studia jsou zahrnuti do této kategorie od roku 2009 (tzn. kategorie 15-18 let),
- 4) student v denní formě vyššího odborného vzdělávání (tzn. kategorie 19-21 let),

²VOKÁČ, Petr. Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. 6., přepracované vydání. Třinec: Resk, spol. s r.o., 2016. ISBN 978-80-87675-13-7

5) počet lůžek v krajských zařízeních ústavní výchovy (KZÚV) pro děti a mládež (tzn. kategorie 3-18 let v KZÚV).³

Jednotlivé věkové kategorie zahrnují ohraničení věku dítěte, žáka, popřípadě studenta, ale zahrnují přes tuto věkovou hranici určitý přesah. Kategorie spíše vymezuje oblast stupně vzdělání, do které dítě, žák či student náleží.

Při výpočtu se určovaly počty dětí, žáků a studentů do jednotlivých kategorií. Na výsledné hodnoty byl posléze uplatňován republikový normativ. Na některé hodnoty mohl být uplatňován koeficient v důsledku zvláštního režimu výuky, pobírání sociální podpory na dítě apod.

Kategorie 3-5 let - všechny přijaté děti do mateřských škol, pokud je dítě přijato podle § 31 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, uplatňuje se na to konkrétní dítě koeficient 0,5.

Kategorie 6-14 let - do této kategorie se zahrnují žáci základních škol a žáci víceletých gymnázií odpovídající třídám škol základních.

Pokud se vyskytují žáci, kteří mají stanoveno individuální vzdělávání nebo vzdělávání v zahraničí (řídí se podle § 38 a § 41 školského zákona), uplatňuje se na tyto žáky koeficient 0,25.

Kategorie 15-18 let - započítáváme počty žáků docházející na střední školy v denní formě vzdělávání. Spadají sem i studenti v nástavbovém studiu opět v denní formě vzdělávání a studenti zkráceného studia.

³MŠMT. Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-10?highlightWords=MSMT+41631%2F2018>

Kategorie 19-21 let - do této kategorie se zahrnují počty studentů přijatých do vyšších odborných škol v denní formě vzdělávání.

Kategorie 3-18 let - zvláštní kategorie vyjádření počtů lůžek v krajském zařízení ústavní výchovy (KZÚV).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanovovalo vždy na kalendářní rok republikové normativy, činí tak na základě § 161 odstavce 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 1 - „republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019

Věková kategorie	NIV celkem	MP celkem	MPP celkem	MPN celkem	ONIV celkem	Zam.
	Kč/žáka	vč. odvodů	vč. odvodů	vč. odvodů	Kč/žáka	z./1000 ž.
		Kč/žáka	Kč/žáka	Kč/žáka		
3 - 5 let	58 191	57 650	44 763	12 887	541	126,488
6 - 14 let	74 069	72 933	60 862	12 071	1 136	127,848
15 - 18 let	86 461	85 344	69 182	16 162	1 117	144,227
19 - 21 let	73 986	73 286	61 064	12 222	700	127,613
KZÚV	352 778	350 278	257 964	92 314	2 500	693,459

Použité zkratky:

NIV - neinvestiční výdaje; **MP** - mzdové prostředky; **MPP** - mzdové prostředky pedagogů; **ONIV** - ostatní neinvestiční výdaje; **PZ** - počet zaměstnanců; **MPN** - mzdové prostředky nepedagogických pracovníků⁴

„Republikový normativ stanovovalo MŠMT. Při jeho stanovení na příslušný kalendářní rok vycházelo MŠMT z normativů pro předchozí rok (např. RN pro rok 2019 vychází z RN pro rok 2018) a následně byl upravován o skutečnosti mající vliv na výši jednotlivých složek RN.

⁴ MŠMT. Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-10?highlightWords=MSMT+41631%2F2018>

Nejběžnější skutečností, která se zohledňovala v novém republikovém normativu, bylo navýšení platových tarifů zaměstnanců ve školství (pedagogů i nepedagogů).“⁵

Vypočtený republikový normativ byl prvotním údajem, který sloužil k přerozdělení peněžních prostředků ze státního rozpočtu do rozpočtu samotných škol.

1.2 Krajské normativy

Republikový normativ byl jen jednou částí z cesty finančních prostředků do jednotlivých škol. Druhá část se určovala na krajské úrovni. Republikový normativ byl nástrojem pro přerozdělení finančních prostředků ze státního rozpočtu (respektive rozpočtu MŠMT) do rozpočtu jednotlivých krajů. Krajské normativy sloužily k přerozdělení z krajských rozpočtů do rozpočtů jednotlivých škol.

„Krajské normativy stanoví krajský úřad jako výši výdajů podle § 160 odst. 1 písm. c) a d) připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem a zveřejní je. Jednotkou výkonu je jedno dítě, žák, student, ubytovaný, stravovaný, lůžko, třída, studijní skupina, oddělení nebo jiná jednotka stanovená zvláštním právním předpisem 34a). Součástí krajských normativů jsou příplatky na speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů.“⁶

Sestavení výše krajských normativů bylo plně v kompetenci jednotlivých krajských úřadů. Krajské úřady musely respektovat pravidla pro sestavování krajských normativů. Rámec těchto pravidel definoval školský zákon a krajské úřady musely této rámec dodržovat. Krajské

⁵MŠMT. Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2020 [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-10?highlightWords=MSMT+41631%2F2018>

⁶ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2020 [cit. 26. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

úřady vycházely zejména z dlouhodobých záměrů vzdělávání v kraji, které se sestavují na určité období a mají nadefinované jisté cíle. Dále musely dbát na rozsah přímé vyučovací a výchovné činnosti a také na naplněnost tříd či studijních skupin v jednotlivých školách. Při současném respektování zákona č. 561/2004 Sb. kraje dodržovaly i další pravidla pro sestavování krajských normativů. Vyhláška o krajských normativěch č. 492/2005 Sb., definovala v § 1 jednotku výkonu v bodech a) až v). V § 2 pak uváděla ukazatele pro stanovení krajských normativů. Další z podmínek bylo dodržení směrnice MŠMT č.j. 28 768/2005-45, která stanovovala zásady, podle kterých byly prostředky rozepisovány podle § 161 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb.

Princip sestavení krajských normativů

Výše uvedenými vyhláškami a pravidly, které kraje musely dodržovat, bylo nastaveno ohraničení rozpisu prostředků. Nyní bude popsána samotná tvorba normativů. Jak již bylo uvedeno, kraje dodržovaly dlouhodobé cíle, které si každý kraj v oblasti vzdělávání stanovil. V každém kraji jsou tyto cíle nastavovány specificky a odlišně tak, aby byly zohledněny priority a preference. Krajské normativy ovlivňovaly chod školství v kraji. Z toho je možné odvodit, že určení dlouhodobého cíle, ale i stanovení normativů bylo do jisté míry politické rozhodnutím volené reprezentace. Může tím být ovlivněna například míra nezaměstnanosti v daném kraji. Na krajské úrovni se tímto způsobem dají ovlivňovat a podporovat obory školství v návaznosti na zmiňovanou zaměstnanost. Zároveň může být snížena podpora (kapacita) například gymnázií.

Normativním financováním bylo možné tyto cíle ovlivňovat a zajistit tak jejich naplnění. Zvýšením prostředků šlo určitou oblast podpořit a naopak snížením jinou oblast omezit. Každé školské zařízení má jiné nároky na financování, krajské úřady proto nastavují systém priorit.

Nejběžnější prioritou v krajích bývají školy základní a střední, následují vyšší odborné a mateřské školy. Stanovení priorit je kompetencí každého kraje, a proto se priority v jednotlivých krajích mohou lišit a měnit. Kraje počítaly v rámci normativů také s rezervou, která v případě potřeby pokryje financování například řešení

specifických problémů, změnu ve struktuře školského rejstříku jimi zřizovaných školských zařízení apod.

Nastavení a splnění těchto podmínek je důležité pro vyjádření samotného rozpisu prostředků. Vyhláška 492/2005 Sb. §1 se zabývá určením jednotky výkonu; pro střední školství je určující bod j), který definuje jednotky výkonu jako: „1 žák v oboru vzdělání ve střední škole v jednotlivé formě vzdělávání, 1 žák v oboru vzdělání v konzervatoři v jednotlivé formě vzdělávání, 1 žák v oboru vzdělání v nástavbovém studiu v jednotlivé formě vzdělávání, 1 žák v oboru vzdělání ve zkráceném studiu pro získání středního vzdělání s výučním listem a středního vzdělání s maturitní zkouškou v jednotlivé formě vzdělávání.“⁷

Parametry rozhodné pro stanovení krajských normativů

Paragraf 2 stejné vyhlášky popisuje rozhodné ukazatele krajského normativu. Ve vyhlášce se užívají pojmy, které je důležité uvést. Jejich definice jsou použity pro sestavení a následný výpočet.

Pro stanovení krajských normativů je rozhodný ukazatel:

- „průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 pedagogického pracovníka (N_p),
- průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka (N_o),
- průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka (PP),
- průměrné měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (Po),
- průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu ($ONIV$).“⁸

⁷ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

⁸ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

Ukazatel průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 pedagogického pracovníka (Np)

Tento ukazatel je vyjádřen vzorcem:

$$Np = \frac{\check{Z} \times VP}{H}$$

Kdy:

- „(Ž) představuje průměrný počet dětí, žáků nebo studentů ve třídě, studijní skupině nebo oddělení v příslušném oboru vzdělání ve školách v rámci kraje nebo ve třídě nebo oddělení v příslušném typu školského zařízení v rámci kraje,
- (H) představuje průměrný počet vyučovacích hodin ve třídě, studijní skupině nebo oddělení za týden vyplývajícího z příslušného rámcového nebo akreditovaného vzdělávacího programu (dále jen "vzdělávací program") nebo oboru vzdělání včetně nezbytného dělení tříd, studijních skupin nebo oddělení, popřípadě vyplývajícího ze zvláštního právního předpisu,
- (VP) představuje průměrný týdenní rozsah přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků stanoveného zvláštním právním předpisem.“⁹

Ukazatel průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka (No)

„Ukazatel průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka (No) se stanoví z průměrných hodnot dosažených v průběhu uplynulého kalendářního roku nebo z hodnot stanovených OŠMT v uplynulém kalendářním roce v příslušném druhu školy, oboru vzdělání a formě vzdělávání nebo typu školského zařízení v rámci kraje.“¹⁰

⁹ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

¹⁰ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

Ukazatel průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka (Pp);

Ukazatel průměrné měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (Po)

Ukazatele průměrných výší platu jsou poté vypočteny jako průměrný plat v minulém období, rozdělený do kategorií podle druhu škol. Tato částka je poté upravena na hodnotu, jejíž změna je očekávána v souvislosti s republikovými normativy, respektive složkou mzdových nákladů v nich. Za výpočet a rozpis krajských normativů v každém kraji byl zodpovědný OŠMT (odbor školství mládeže a tělovýchovy).

Ukazatel průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu (ONIV)

„Ukazatel průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu se stanoví ve výši alespoň 65 % průměrných hodnot dosažených v průběhu uplynulého kalendářního roku nebo z hodnot stanovených krajským úřadem v uplynulém kalendářním roce v příslušném druhu školy, oboru vzdělání a formě vzdělávání nebo typu školského zařízení v rámci kraje.“¹¹

Základní částka se z ukazatelů uvedených v § 2 odst. 1 stanoví vztahem

a) u škol a školských zařízení, jejichž činnost je realizována pedagogickými i nepedagogickými pracovníky:

výpočet: $1/N_p \times PP \times 12 \times 1, Proc + 1/N_o \times Po \times 12 \times 1, Proc + ONIV$

b) u škol a školských zařízení, jejichž činnost je realizována pouze pedagogickými pracovníky:

výpočet: $1/N_p \times PP \times 12 \times 1, Proc + ONIV$

c) u školských zařízení, jejichž činnost je realizována pouze nepedagogickými pracovníky:

výpočet: $1/N_o \times Po \times 12 \times 1, Proc + ONIV$

¹¹ ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativních. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

*„Kde **Proc** je součtem procent sazby pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, jehož poplatníkem je zaměstnavatel, procent sazby pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které platí zaměstnavatel za své zaměstnance, a procent, v jejichž výši se stanoví základní příděl, kterým je tvořen fond kulturních a sociálních potřeb.“¹²*

Většina krajských samospráv postupovala obdobným způsobem a vydávala metodiku rozpisu krajských normativů na příslušný rok. Metodika obsahovala konkrétní počty žáků ve struktuře kraje, na které byl rozpis stavěn a změny oproti předešlému roku. Jednalo se o dokument, který odůvodňoval postup kraje při přerozdělování.

Vyhláška č. 492/2005 Sb. Vyhláška o krajských normativech byla na konci roku 2018 zrušena a nahrazena vyhláškou č. 310/2018 Sb. Vyhláška o krajských normativech již s výhledem k plánované změně financování.

Shrnutí

Rozpis prostředků ze státního rozpočtu k jednotlivým právním subjektům byl dle normativního financování velmi komplikovaný. Rozhodnutím zřizovatele dle jeho priorit s ohledem na zaměstnanost a preferenci určitých oborů mohlo docházet k ovlivňování naplnění rozpočtů těchto příspěvkových organizací. Tuto skutečnost nebyly příspěvkové organizace ve větší míře schopny ovlivňovat, především v obdobích naplňování jednotlivých dlouhodobých cílů krajů. Rozdílnost v prioritách jednotlivých krajů způsobovala rozdílnou výši přidělovaných finančních prostředků na 1 žáka ve stejném oboru. Nový systém financování pomocí centrálního normativu na konkrétní obor napříč kraji má ambici tuto disproporci odstranit.

¹²ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

Jednotlivé kraje budou moci i nadále stanovovat dlouhodobé cíle a strategie, ovšem dojde k omezení vlivu krajů na přerozdělování finančních prostředků plynoucí ze státního rozpočtu.

2 FINANCOVÁNÍ V PŘECHODNÉM OBDOBÍ

Rok 2019 je označován jako přechodový. Je to dáno tím, že reforma financování regionálního školství byla spuštěna od 1. 1. 2020, ale školní rok 2019/2020 začal od 1. 9. 2019. Hospodářský rok škol je totožný s rokem kalendářním. Jedná se tedy o překlenutí 4 podzimních měsíců a zajištění jejich financování (září, říjen, listopad a prosinec roku 2019). Celý kalendářní rok 2019 měly školy zajištěné financování dle republikových a krajských normativů. Na výše zmiňované přechodné období MŠMT připravilo 3 rozvojové jednorozhodkové programy.

- 1) **Rozvojový program od 1. 1. 2019** – tento první rozvojový program měl za cíl, aby pedagogové na stejných typech škol dostávali srovnatelné motivační složky platu ve všech krajích. Rozvojový program řešil i vyrovnání platů v různých typech škol v rámci jednoho kraje. Systém, kdy školy dostávají peníze dle počtu žáků, má totiž za následek, že odměny učitelů v jednotlivých krajích byly velice odlišné.
- 2) **Rozvojový program od 1. 1. 2019** – tento druhý rozvojový program byl určen pouze pro mateřské školy a měl pokrýt překryv a potřeby rozšíření provozu mateřských škol.
- 3) **Rozvojový program od 1. 9. 2019** – třetí a poslední program, ze kterého bylo čerpáno od 1. 9. 2019, byl určen pro základní a střední školy. Pokrýval zohlednění náběhu a zavedení zaměstnanosti podle tzv. PHmax. PHmax stanovuje rozsah vzdělávání, které může být hrazeno ze státního rozpočtu. Hodnota PHmax je stanovena jako maximální a vyjadřuje počet hodin přímé výuky (včetně nezbytného dělení) ve třídě a oboru vzdělání s ohledem na počet žáků ve třídě.

Na první rozvojový program (podpora financování ZŠ a SŠ při zavádění změn financování RgŠ – neboli náběh financování PHmax) MŠMT alokovalo celkem 461 mil. Kč, z toho pro:

- **ZŠ celkem 253 mil. Kč pro 1351 pedagogů**
- **SŠ celkem 208 mil. Kč pro 1109 pedagogů**

Druhý rozvojový program (pouze mateřské školy) byl rozdělen do 2 etap.

- **I. etapa (pouze překryv učitelek MŠ) a to za leden až srpen 2019 – 279 mil. Kč – zvýšení počtu učitelek o 803**
- **II. etapa (překryv učitelek i rozšíření provozu) na období září až prosinec 2019 – 194 mil. Kč – zvýšení počtu učitelek o 1120**

Na třetí rozvojový program (vyrovnání mezikrajových rozdílů v odměňování pedagogů) MŠMT alokovalo celkem 1053 mil. Kč. Na jednotlivé typy škol a školských zařízení z této částky připadlo:

- **MŠ – 244 mil. Kč**
- **ZŠ – 499 mil. Kč**
- **SŠ – 272 mil. Kč**
- **ŠD – 38 mil. Kč**

„Ministerstvo školství a mládeže pro zachování kontinuity financování oblastí z těchto rozvojových programů i po 1. 1. 2020 toto zohlednilo a zajistilo finanční prostředky v rozpočtu pro rok 2020.“¹³

¹³MŠMT. Rozvojové programy. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2020 [cit. 18. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/rozvojove-programy>

3 NOVÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ STŘEDNÍCH ŠKOL

V této kapitole budou představeny důvody pro zavedení změny ve financování RgŠ, jaká negativa má reforma odstranit a naopak jaká pozitiva stát od reformy očekává. Dále zde bude rozebráno, jakým způsobem budou střední školy nově financovány ze SR. Řešeny zde budou střední školy v regionálním školství.

Od 1. 1. 2020 se zásadně změnilo financování a přidělování finančních prostředků pro většinu škol a školských zařízení. Změna financování se dotkla škol zřizovaných obcemi a kraji, a to konkrétně mateřských škol, základních škol, středních škol a konzervatoří. U školských zařízení se změni způsob financování pouze u školních družin. Pro vyšší odborné školy (dále jen VOŠ) a základní umělecké školy (dále jen ZUŠ) zůstává financování řešeno normativně na žáka, a to prostřednictvím oborových normativů stanovených centrálně MŠMT. Školská zařízení (kromě školních družin) budou financována prostřednictvím republikových a krajských normativů. Reforma se nedotkne středních škol soukromých a církevních. Těm budou nadále přidělovány finanční prostředky dle „starého systému“ financování čili normativně na žáka. V oblasti středního vzdělávání je reforma poměrně komplikovanější na rozdíl od škol základních či mateřských. Podstatou je různorodost oborů jednotlivých středních škol.

3.1 Očekávané změny a dopady na financování v RgŠ

Normativní systém financování (podle výkonů - počtu žáků) v starém systému financování umožňoval velké rozdíly mezi jednotlivými kraji ve výši finanční podpory na vzdělávání ve stejném typu škol. Se zavedením změny financování RgŠ s nástupem reformy financování jsou tyto krajské rozdíly odstraněny.

Normativní systém financování (dle počtu žáků), nezohledňoval skutečné náklady školy na platy učitelů. V každé škole je věkové rozložení pedagogického sboru odlišné. Školy s vyšším věkovým průměrem

učitelů měly vyšší finanční pokrytí nároků pedagogů a měly méně prostředků na vyplácení nenárokových složek platu. Naopak školy, jejichž věkový průměr byl nižší, tedy na škole působili mladší pedagogové, měly ve výsledku více finančních prostředků na nadtarifní části platu.

Od zavedení reformy, se také očekává zvýšení kvality, a to zejména u maturitních oborů. Ředitelé škol nebudou tlačeni v důsledku existenčních problémů nebo zajištění co největšího objemu finančních prostředků v důsledku výkonového financování (normativního financování - na žáka) přijímat i ty žáky, kteří měli horší prospěch ze základních škol nebo neměli studijní předpoklady pro maturitní obory. Nový systém má ambice tento nešvar odbourat, a ředitelé mohou kritéria přijímacích řízení nastavit na vyšší požadavky na úspěšné vykonání. Tento záměr bude potřeba vyhodnotit z dlouhodobějšího srovnání, protože i nový systém financování částečně zvýhodňuje třídy, které jsou provozovány s vyšším počtem žáků.

V poslední řadě se dotkne reforma i financování nepedagogické práce.

Z těchto výše uvedených důvodů a jejich oprávněnosti bylo rozhodnuto o přípravě a následném spuštění reformy financování RgŠ.

3.2 Podstata změny financování

Hned v úvodu této kapitoly je důležité zmínit, že se nemění celý systém financování. Nový systém spočívá ve financování reálného objemu výuky a současně s reálnou výší tarifních platů pedagogů na školách a školských zařízeních typu MŠ, ZŠ, ŠD, SŠ a konzervatořích. Školy tak mají dostatek finančních prostředků pro realizaci kvalitní výuky a zároveň odpovídající ohodnocení pro pedagogické pracovníky, kteří tuto výuku realizují. U starého financování RgŠ se mluvilo o tzv. výkonovém normativu (normativu na žáka), zatímco u nového systému financování hovoříme o tzv. normativu na pedagoga. Školy a školní družiny zřizované obcemi a kraji jsou v podstatě financovány kombinací nákladového a normativního financování. Pro jednotlivé obory vzdělání na SŠ, MŠ a ŠD je závazným právním předpisem (nařízení vlády a vyhlášky) stanoven maximální rozsah vzdělávání hrazený ze státního rozpočtu.

Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy nově samo provádí rozpočet pro výše zmiňované školy. Tento rozpis tak již není v kompetenci jednotlivých krajských úřadů a jejich odborů školství přes krajské normativy. Na základě výkaznictví škol je při rozdělování peněz zejména zohledněna rozdílná velikost a oborová struktura škol v krajích. Dále je přihlíženo k rozdílné platové náročnosti pedagogů (v důsledku délky pedagogické praxe) v jednotlivých školách a finanční náročnost podpůrných opatření.

Současně došlo ke změně způsobu financování pedagogické i nepedagogické práce. Podle názoru MŠMT, bude pozitivním dopadem pro školy, že budou moci zvýšit kvalitu výuky, zlepšit hospodářskou a administrativní činnosti školy oproti starému systému financování.

Financování podpůrných opatření v běžných školách a třídách se nemění.

3.3 Změny v souvisejících právních předpisech

S takto zásadní změnou ve financování regionálního školství je spojena i úprava legislativy a právních předpisů. S účinností od 1. září 2019 začala platit novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších změn a dodatků (dále jen ŠZ). Tato novela reflektuje změny v příslušných pasážích v návaznosti na financování školství. Novela školského zákona č. 167/2018 Sb. mění text přechodného ustanovení předchozí úpravy školského zákona č. 101/2017 Sb., a z této novelizace vyplývá, že školy a školská zařízení budou financovány ze státního rozpočtu stávajícím způsobem do 31. prosince 2019.

Financování škol a školských zařízení, které jsou zřizovány krajem, obcí nebo svazkem obcí podle nových pravidel, tedy nastalo od 1. ledna 2020. V průběhu přechodného období vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s účinností k tomuto datu prováděcí předpisy související se změnou financování. Některé právní předpisy začaly platit již před rozhodným datem, tedy 1. 1. 2020. Zejména se skutečností, že nový školní rok nastal již 1. 9. 2019. Ostatní právní předpisy mají účinnost shodnou se začátkem změny financování.

Přehled právních předpisů souvisejících se změnou financování s účinností před reformou

- Vyhláška č. 14/2015 Sb., o předškolním vzdělávání
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Přehled právních předpisů souvisejících se změnou financování s účinností od 1. 1. 2020

- Novela vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativech
- Nařízení vlády č. 123/2018 Sb., které stanovuje maximální počet hodin výuky pro základní školy a střední školy zřizované krajem, obcí nebo svazkem
- Směrnice pro krajské úřady a obce s rozšířenou působností

3.4 PHmax a PHškoly

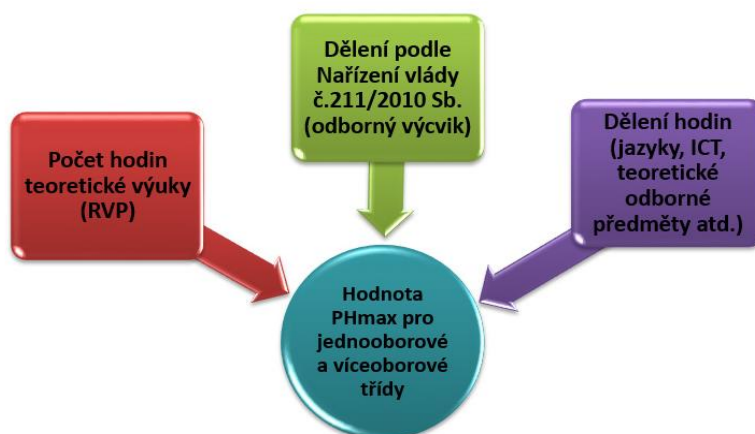
Co je to vlastně PHmax? Je to nový pojem, který byl zaveden do pojmosloví v souvislosti se změnou financování regionálního školství. PHmax vyjadřuje počet hodin přímé výuky (včetně nezbytného dělení tříd) ve třídě a oboru vzdělání s ohledem na počet žáků ve třídě. Jednotlivé hodnoty PHmax stanovuje MŠMT pomocí prováděcích předpisů, které jsou určeny pro daný druh školy, případně pro školní družiny. Stanovení je závislé na legislativních podmínkách vzdělávání, jako je povinnost dělit hodiny od určitého počtu žáků ve skupině a v určitém předmětu. Vychází také z učebních plánů v RVP a údajů z výkaznictví školy, které poskytují informace o aktuální organizaci výuky na školách dle různých oborů vzdělávání. Výše stanoveného PHmax je nastavována tak, aby bylo možné větší dělení výuky jazyků, ICT a zejména odborných předmětů.

PHmax je tedy velmi důležitý pro stanovení úvazků na škole. Hodnota PHmax vyjadřuje počty úvazků pedagogů, na které má škola garantováno

financování. Pokud škola hranici stanovené hodnoty PHmax nepřekročí, má garantováno, že jí budou přiděleny finanční prostředky na skutečné pokrytí nákladů na pedagogy. V opačném případě, tedy pokud škola nastavením výuky vypočtenou hodnotu PHmax překročí, pak bude moci škola nárokovat pouze prostředky do výše PHmax. V tomto případě je pouze na vedení školy, jakým způsobem a z jakých zdrojů bude případný rozdíl pokryt. Již z tohoto lze odvodit strategii škol při nastavování výuky. Při příliš úsporném nastavení výuky, než dovoluje PHmax, obdrží pouze prostředky na skutečně vykázané úvazky. Když budou úvazky nastaveny na hodnotu v ideálním případě blížící se hodnotě PHmax, škola může přijmout více pedagogů a tím rozložit výuku na větší počet pedagogů a zkvalitnit tak výuku.

PHškoly je konkrétní zajišťovaná vyučovací povinnost školy, vypočtená dle konkrétně sestaveného rozvrhu hodin na dané škole. Je tedy odrazem naplánované přímé vyučovací povinnosti s konkrétním počtem pedagogických pracovníků.

Obrázek 1 - „Stanovení hodnoty PHmax“¹⁴



¹⁴MŠMT. Reforma financování regionálního školství. MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. © 2013–2020 [cit. 10. 6. 2020]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/seminar_prezentace_ku_orp_2609.pdf

3.4.1 Výkaznictví škol

Jak MŠMT zdůrazňuje, základem pro správné financování jednotlivých škol bude pečlivé výkaznictví, a bude na něj proto kladen velký důraz. Cílem MŠMT je pokud možno neměnit strukturu předávaných údajů (vystačit si co nejvíce s objemem dosud sdružovaných dat)

- téměř bezvýhradně v oblasti výkonových výkazů – doba provozu u jednotlivých typů provozu (internátní, celodenní, polo-denní),
- v případě výkazů z oblasti zaměstnanců a mzdových prostředků – rozšíření výkazu o evidenční počet zaměstnanců v regionálním školství o dva oddíly sledující rozsah pedagogické práce (proběhlo již ve školním roce 2017/2018),
- sledování kategorizace pedagogických pracovníků podle zdroje financování.

Zde lze určit několik rizik s tím spojených. Pokud budou chybně vykázána data v neprospěch školy, následkem bude nedostatečný objem přidělených finančních prostředků. V opačném případě, tedy kdy škola vykáže nesprávně data ve svůj prospěch, může být škola nařčena z neoprávněného čerpání finančních prostředků. Aby k těmto situacím nedocházelo, bude výkaznictví škol kontrolováno – kontrolní činnost budou provádět krajské úřady, obce s rozšířenou působností a ČŠI.

Nově mají školy povinnost vyplňovat výkaz o změnách v počtu hodin přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků ve škole a školní družině podle předpokládaného stavu k 30. 9., výkaz má označení Plc-01. Vyplnění se týká právnických osob, které vykonávají činnost MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoře a školní družiny. Zároveň musejí být zřizovány krajem, obcí nebo svazkem obcí a zapsány v rejstříku škol a školských zařízení.

Jednotlivé organizace mají povinnost vyplněný výkaz elektronicky odeslat ve stanoveném období, a to od 31.5., nejdéle však do 10.6. Výkaz porovnává data zasláná k 30.9. předešlého roku ve výkazu Plc-01. Výsledkem porovnání je předpokládané navýšení nebo snížení týdenního počtu hodin přímé pedagogické činnosti pro konkrétní kombinaci druhu činnosti a skupiny profesí pedagogických pracovníků.

V případě předpokládaného snížení škola obdrží ponížený příspěvek oproti předešlému roku. V případě plánovaného navýšení týdenního počtu hodin přímé pedagogické činnosti se jednotlivé školy přihlásí do rozvojového programu, který MŠMT vyhlašuje z důvodů pokrytí potřeb plánované potřeby navýšení přímé pedagogické činnosti.

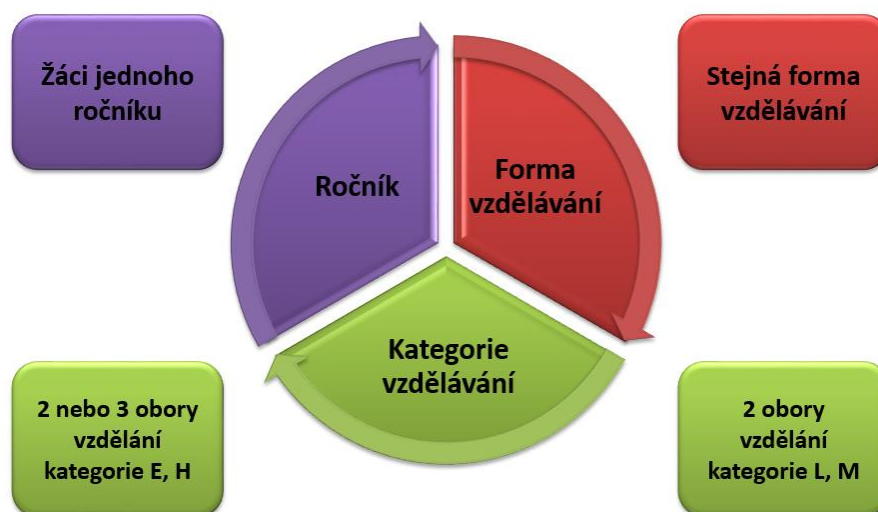
3.4.2 Výpočet PHmax a PHškoly

„PHmax je stanoven v nařízení vlády č. 123/2018 Sb., kterým se stanoví maximální rozsah vzdělávání, nebo maximální rozsah přímé pedagogické činnosti hrazený ze státního rozpočtu (PHmax). PHmax se stanoví samostatně pro každý obor středního vzdělání, formu vzdělávání a typ třídy. Pro potřeby této metodiky se pod pojmem „typ třídy“ rozumí rozdělení tříd na třídy jednooborové, dvouoborové, tříoborové, více než tříoborové u oborů vzdělání skupiny 82 a třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.“¹⁵

Pro správné stanovení PHmax je nezbytné správně stanovit počet žáků ve třídě. Pokud je v jednom ročníku a oboru dostatečný počet žáků (min. 17 žáků), lze zřídit jednooborovou třídu. Pokud je počet žáků pod touto hranicí, zřizují se víceoborové třídy.

¹⁵MŠMT. Reforma financování regionálního školství. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi?highlightWords=50971>

Obrázek 2 - „Organizace víceoborových tříd“¹⁶



Organizace víceoborových tříd

Organizace víceoborových tříd, tzn. možnosti sestavování takovýchto tříd co do počtu, dělení a druhu vyučovaného oboru a typu stanovuje novela vyhlášky č. 13/2005 Sb. o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři.

„Za víceoborovou třídu je považována třída, ve které se vzdělávají žáci více oborů vzdělání společně. Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů je realizovaná společně a při výuce odborných předmětů se žáci dělí na skupiny podle oborů vzdělání. Víceoborové třídy je možné vytvářet za dodržení následujících podmínek:

- Počet žáků oboru vzdělání je nižší než 17 a celkový počet žáků ve třídě nepřesáhne povolený počet žáků.*
- Ve víceoborové třídě jsou obory vzdělání stejné kategorie dosaženého vzdělání, stejné formy a délky vzdělávání a stejného ročníku.*
- Ve víceoborové třídě jsou maximálně tři obory vzdělání kategorie E, H, nebo dva obory vzdělání kategorie L, M.*

¹⁶MŠMT. Reforma financování regionálního školství. MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. © 2013-2020 [cit. 10. 6. 2020]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/seminar_prezentace_ku_orp_2609.pdf

- *Víceoborové třídy nelze vytvářet v oborech vzdělání kategorie K s výjimkou kombinace gymnázium + gymnázium se sportovní přípravou.*
- *Víceoborovou třídu lze vytvořit také, pokud je v jednom oboru vzdělání více než 17 žáků a ve druhém oboru vzdělání méně než 17, pokud škola nemá dva obory s méně než 17 žáky.*¹⁷

Průměrný počet žáků ve třídě

Jak již bylo uváděno výše, před započítáním výpočtu PHmax je důležité nastavit skladbu tříd a počet žáků ve třídě. Do výpočtu vstupuje každý obor vzdělání samostatně. Mohou se vyskytovat případy organizace školy, kdy obor vzdělávání je vyučován v jednooborové, dvouoborové, tříoborové třídě a navíc v kombinaci denní a dálkové formy. Proto je podstatné, aby každá z těchto variant byla vypočtena samostatně.

Základní postup určení průměrného počtu žáků ve třídě

- *„Sečteme všechny žáky oboru vzdělání v jednooborových třídách denní formy vzdělávání a součet vydělíme počtem jednooborových tříd denní formy vzdělávání daného oboru vzdělání, které jsou ve škole zřízeny.*
- *Sečteme všechny žáky v oboru vzdělání dvouoborových třídách denní formy vzdělávání a součet vydělíme počtem dvouoborových tříd denní formy vzdělávání daného oboru vzdělání, které jsou ve škole zřízeny.*
- *Sečteme všechny žáky oboru vzdělání v tříoborových třídách denní formy vzdělávání a součet vydělíme počtem tříoborových tříd daného oboru vzdělání, které jsou ve škole zřízeny.*
- *Sečteme všechny žáky oboru vzdělání v denní formě vzdělávání ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 a součet vydělíme počtem*

¹⁷MŠMT. Reforma financování regionálního školství. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi?highlightWords=50971>

tříd zřízených podle § 16 odst. 9 oboru vzdělání, které jsou ve škole zřízeny."¹⁸

Tento postup použijeme pro všechny obory vzdělání a formy vzdělávání.

Příklad výpočtu průměrného počtu žáků jednooborová třída:

Škola má obor vzdělávání Truhlář 33-56-H/01 v denní formě vzdělávání

- v 1. ročníku TR1 je 20 žáků
- v 2. ročníku TR2A je 17 žáků
- v 2. ročníku TR2B je 19 žáků
- v 3. ročníku TR3 je 21 žáků

Průměrný počet žáků v jednooborové třídě vypočítáme takto. Sečteme všechny žáky uvedené v oboru vzdělání vzdělávající se v jednooborových třídách $20+17+19+21=77$. **Tento součet vydělíme počtem tříd a získáme průměrný počet žáků $77:4=19,25$.**

Průměrný počet žáků oboru Truhlář 33-56-H/01 v denní formě vzdělávání je **19,25**.

Příklad výpočtu průměrného počtu žáků víceoborová třída:

Škola má obor vzdělávání Strojní mechanik 23-51-H/01 a Elektrikář 26-51-H/01 v denní formě vzdělávání. Tyto obory vyučuje v dvouoborové třídě společně, průřezově ve všech ročnících. Jedná se o učební obory s délkou studia 3 roky.

- v 1. ročníku SME1 je celkem 31 žáků, z toho obor SM studuje 15 žáků a obor E 16 žáků
- v 2. ročníku SME2 je celkem 32 žáků, z toho obor SM studuje 16 žáků a obor E 16 žáků
- v 3. ročníku SME3 je celkem 29 žáků, z toho obor SM studuje 16 žáků a obor E 13 žáků

¹⁸MŠMT. Reforma financování regionálního školství. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi?highlightWords=50971>

Průměrný počet žáků ve víceoborové (dvouoborové) třídě vypočítáme takto. Sečteme všechny žáky oboru vzdělání **Strojní mechanik 23-51-H/01** vzdělávající se ve víceoborových třídách **15+16+16=47**. **Tento součet vydělíme počtem tříd a získáme průměrný počet žáků $47:3=15,66$.**

Průměrný počet žáků oboru Strojní mechanik 23-51-H/01 v denní formě vzdělávání víceoborová třída (dvouoborová) **je 15,66 žáků.**

Stejně postupujeme i pro druhý obor. Sečteme všechny žáky oboru vzdělání **Elektrikář 26-51-H/01** vzdělávající se ve víceoborových třídách **16+16+13=45**. **Tento součet vydělíme počtem tříd a získáme průměrný počet žáků $45:3=15,00$.**

Průměrný počet žáků oboru Elektrikář 26-51-H/01 v denní formě vzdělávání víceoborová třída (dvouoborová) **je 15,00 žáků.**

PHmax pro jednooborové třídy - denní forma

PHmax oboru vzdělání, který je vyučován v jednooborové třídě je roven hodnotě PHmax, který je uveden v nařízení vlády č. 123/2018 Sb. pro stanovený průměrný počet žáků. Poté hodnotu vynásobíme počtem jednooborových tříd daného oboru vzdělání a formy vzdělávání. V nařízení vlády jsou vždy uvedena pásma průměrného počtu žáků ve třídě a k tomuto pásmu je přiřazena hodnota PHmax.

Pásma jsou stanovena takto:

- 4 a méně
- více než 4 - 8
- více než 8 - 12
- více než 12 - 14
- více než 14 - méně než 17
- 17 - 20
- více než 20 - 24
- více než 24 - 27
- více než 27

Pokud je výsledek průměrného počtu žáků vyšší než 30, platí pro tyto třídy hodnota pásma průměrného počtu žáků 27 a více.

Pro jednotlivé typy tříd je výpočet samostatný. Podmínkou pro správný výpočet hodnot PHmax je nezapočítávat jednooborové a víceoborové třídy mezi sebou, ale vždy každou zvlášť.

Příklad výpočtu jednooborové třídy (obor Truhlář - viz . výpočet průměrný počet žáků):

PHmax se u této třídy vypočítá následujícím způsobem:

- průměrný počet žáků byl stanoven hodnotou 19,25
- průměrný počet žáků odpovídá pásmu 17 - 20
- počet tříd činí 4
- hodnota 55, kterou jsme získali z NV č. 123/2018 Sb., vynásobíme počtem tříd
- výpočet: $55 * 4 = 220$ PHmax pro tento obor a školu

Stejně postupujeme i pro ostatní jednooborové třídy na škole. Výsledné hodnoty PHmax výpočtu sečteme za celou školu.

Tabulka 2 - „Nařízení vlády č. 123/2018 Sb. 1. část“¹⁹

Skupina	Kód	Obor vzdělání	Údaje pro stanovení PHmax - průměrný počet žáků ve třídě								
			4 a méně	více než 4-8	více než 8-12	více než 12-14	více než 14 -méně než 17	17-20	více než 20-24	více než 24-27	více než 27
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů											
	33-54-H/01	Mechanik hudebních nástrojů	8	16	24	40	46	54	56	72	73
	33-54-H/02	Mechanik dechových a bicích hudebních nástrojů	8	16	24	40	46	54	56	72	73
	33-56-H/01	Truhlář	9	16	23	42	48	55	56	75	75
	33-59-H/01	Čalouník	9	16	23	42	48	55	56	75	75

¹⁹ČESKO. Nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 1. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-123>

PHmax u jiných forem vzdělávání – jednooborová třída

Pokud škola provozuje i jinou formu vzdělávání v daném oboru, vypočítává se PHmax zvlášť pro tuto formu. Jedná se například o večerní formu vzdělávání, kombinovanou formu apod. K výpočtu příslušného PHmax pro stanovený obor se zjistí PHmax pro denní studium a krátí se příslušným, níže uvedeným koeficientem.

Koeficienty:

- „večerní forma vzdělávání 0,3 násobek PHmax,
- kombinovaná forma 0,26 násobek PHmax,
- kombinovaná forma a konzervatoř 0,48 násobek PHmax,
- dálková forma vzdělávání 0,2 násobek PHmax,
- distanční forma vzdělávání 0,05 násobek PHmax.“²⁰

PHmax pro víceoborové třídy – denní forma

Průměrný počet žáků ve třídě a oboru vždy hraje pro výpočet PHmax podstatnou roli. Pokud je daný obor začleněn do víceoborové třídy, PHmax se stanovuje v závislosti na průměrném počtu žáků v daném oboru. PHmax oboru vzdělání ve víceoborové třídě pak stanovujeme přiřazením odpovídajícího parametru uvedeného v nařízení vlády č. 123/2018 Sb. pro stanovený průměrný počet žáků. Získaná hodnota je ještě vynásobena počtem typu tříd daného oboru.

Tento výpočet se používá i v případech, kdy je ve třídě jeden obor s počtem žáků 17 a více, kombinovaný ve třídě s dalším oborem vzdělání s počtem žáků, který v celkovém součtu nepřevyšší nejvyšší povolený počet žáků ve třídě.

V nařízení vlády jsou vždy uvedena pásma průměrného počtu žáků ve třídě a k tomuto pásmu je přiřazena hodnota PHmax.

U dvouoborových tříd jsou pásma stanovena takto:

- méně než 5
- 5 - 10
- více než 10 - 15

²⁰MŠMT. Reforma financování regionálního školství. MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy [online]. © 2013-2020 [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi?highlightWords=50971>

- více než 20

U tříoborových tříd jsou pásma stanovena takto:

- méně než 5
- 5 - 8
- více než 8 - 12
- více než 12 - 16
- více než 16

Příklad výpočtu víceoborové třídy (obor Strojní mechanik a Elektrikář - viz výpočet průměrného počtu žáků):

PHmax se u této třídy vypočítá:

- průměrný počet žáků oboru Strojní mechanik byl stanoven hodnotou 15,66
- průměrný počet žáků odpovídá pásmu 15 -20
- počet tříd činí 3
- hodnotu 48, kterou jsme získali z NV č. 123/2018 Sb., vynásobíme počtem tříd
- výpočet: $48 * 3 = 144$ PHmax pro tento obor a školu
- průměrný počet žáků oboru Elektrikář byl stanoven hodnotou 15,00
- průměrný počet žáků odpovídá pásmu 10 -15
- počet tříd činí 3
- hodnota 48, kterou jsme získali z NV č. 123/2018 Sb., vynásobíme počtem tříd
- výpočet: $48 * 3 = 144$ PHmax pro tento obor a školu

Stejně postupujeme i pro ostatní víceoborové třídy (např. tříoborové) na škole. Výsledné hodnoty PHmax výpočtu sečteme za celou školu.

PHmax u jiných forem vzdělávání - víceoborová třída

Pokud škola provozuje i jinou formu vzdělávání v daném oboru, vypočítává se PHmax zvlášť pro tuto formu. Například večerní forma vzdělávání, kombinovaná forma apod. K výpočtu příslušného PHmax pro stanovený obor se zjistí PHmax pro denní studium a krátí se příslušným, níže uvedeným koeficientem.

Tabulka 3 – „Nařízení vlády č. 123/2018 Sb. 2. část“²¹

Skupina	Kód	Obor vzdělání	Údaje pro stanovení PHmax pro víceoborové třídy, počet oborů 2, průměrný počet žáků v oboru vzdělání					Údaje pro stanovení PHmax pro víceoborové třídy, počet oborů 3, průměrný počet žáků v oboru vzdělání				
			méně než 5	5-10	více než 10-15	více než 15-20	více než 20	méně než 5	5-8	více než 8-12	více než 12-16	více než 16
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství												
	23-51-H/01	Strojní mechanik	8	29	45	48	66	8	26	27	46	47
	23-52-H/01	Nástrojař	8	29	45	48	66	8	26	27	46	47
	23-56-H/01	Obráběč kovů	8	29	45	48	66	8	26	27	46	46
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika												
	26-51-H/01	Elektrikář	8	29	48	49	69	8	26	41	46	47
	26-51-H/02	Elektrikář - silnoproud	8	40	60	61	81	8	37	41	58	59

Koeficienty:

- „večerní forma vzdělávání 0,3násobek PHmax,
- kombinovaná forma 0,26násobek PHmax,
- kombinovaná forma a pro konzervatoř 0,48násobek PHmax,
- dálková forma vzdělávání 0,2násobek PHmax,
- distanční forma vzdělávání 0,05násobek PHmax.“²²

Výpočet hodnot PHmax v případě třídy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ

se hodnota PHmax počítá podle hodnot příslušného oboru, jen pásmo počtu žáků se bere následovně:

třída podle § 16 odst. 9 ŠZ je třída „běžná“,

- 6–10 žáků včetně odpovídá 17–20 žákům včetně,
- 10–14 žáků odpovídá 20–24 žákům

²¹ČESKO. Nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2020 [cit. 1. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-123>

²²MŠMT. Reforma financování regionálního školství. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013–2020 [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi?highlightWords=50971>

Součtem všech hodnot PHmax tříd (jednooborových a víceoborových) získáme celkové PHmax školy.

PHškoly

je konkrétní zajišťovaná vyučovací povinnost školy, která je odrazem organizace školního roku (rozvrh hodin).

Pokud si škola nastaví organizaci maximálně do PHmax (PH školy je nižší nebo roven PHmax), má teoreticky zajištěno, že od MŠMT získá potřebné finance na pokrytí nákladů spojených s danou výukou. Pokud však škola hranici PHmax překročí, pak bude moci nárokovat pouze prostředky do výše PHmax, a je na ní, z jakých zdrojů bude schodek financovat.

3.5 Financování pedagogické práce

Reformovaný systém se snaží pokrýt náklady školy na pedagogy v maximální možné výši. Pravomoci ředitele školy v oblasti odměňování zůstaly nedotčeny. Je stále na řediteli školy, jak objem finančních prostředků mezi pedagogy rozdělí. Musí samozřejmě zajistit, aby každý pedagog dostal příslušnou tarifní složku platu a případné další minimální částky na nenárokové složky. Ředitelé by měli respektovat a uplatňovat princip spravedlivého rozdělování financí.

Složky platu pedagoga jsou znázorněny v přehledné tabulce.

Tabulka 4 – Složky platu

Nároková složka platu	Ostatní nárokové složky platu			Nenárokové složky platu	
Tarifní platy	Příplatek za vedení	Zvláštní příplatek	Specializační příplatek	Osobní příplatek	Odměny

3.5.1 Nárokové složky platu

Tarifní platy

Nárokovou složku platu i nadále upravuje nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. V příloze č. 5 nařízení je definována stupnice platových tarifů pro danou skupinu zaměstnanců. Tato položka vyplývající z přílohy bude školám poskytnuta v plné výši, pokud bude správně vykazována. Pedagogičtí pracovníci jsou vykazováni pomocí výkazů, konkrétně v tomto případě se jedná o výkaz **P1c-01**. V jednotlivých oddílech tohoto výkazu musí být u každého pedagogického pracovníka specifikována výše jeho vyučovací povinnosti. K určení výše vyučovací povinnosti slouží jiné nařízení vlády, a to č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Dle nového financování není pro školy zatěžující, pokud má strukturu pedagogických zaměstnanců s vyšším průměrným věkem, „služebně starší pedagogy“.

Příplatek za vedení

Jak je již z názvu plynoucí, pokud je zaměstnanec vedoucím pracovníkem, náleží mu podle § 124 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů příplatek. Výše tohoto příplatku je dána procentem z platového tarifu nejvyššího platového stupně platové třídy, do které je konkrétní zaměstnanec zařazen. Při navýšování tarifní složky platu u vedoucích pracovníků je zapotřebí kontrolovat i to, zda nebude nutné aktualizovat příplatek za vedení. Školy nemají tuto položku krytou ve skutečné výši, ale mají nárok na normativní finanční částku. Normativ je vyjádřen jako průměrná výše ročního příplatku za vedení včetně povinných odvodů, a to na 1 pracovní poměr vyjádřen počtem hodin přímé pedagogické činnosti. Ministerstvo školství, mládeže a sportu stanovuje normativ vždy na kalendářní rok.

Zvláštní příplatek

Pod pojmem zvláštní příplatek je ukryto třídnictví. Tento druh příplatku je opět definován nařízením vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. Zvláštní příplatky pro pedagogické pracovníky (třídnictví) rozdělujeme do 2 skupin. Do první skupiny zařazujeme pedagogy, kteří se starají a organizují fungování třídy. Do druhé skupiny zařazujeme třídní učitele, kteří mají na starosti třídu, v níž jsou žáci nebo studenti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Rozsah odměňování ve skupinách platné pro pedagogické pracovníky:

I. 500 až 1300 Kč,

II. 750 až 2500 Kč

Výše tohoto příplatku se snižuje v závislosti na výši úvazku. Zajištění financování tohoto příplatku ze stran MŠMT je řešeno stejně jako u příplatku za vedení. Tedy pomocí normativu, který je vyjádřen jako průměrná výše ročního příplatku za vedení včetně povinných odvodů, a to na 1 pracovní poměr vyjádřen počtem hodin přímé pedagogické činnosti.

Specializační příplatek

Výše příplatku vychází z § 133 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a jeho rozsah je stanoven na 1000 až 2000 Kč. Specializační příplatek pobírají pedagogičtí pracovníci, kteří na škole vykonávají zejména tyto funkce:

- koordinátor ŠVP (školských vzdělávacích programů)
- koordinátor ICT (informačních a komunikačních technologií)
- metodik prevence
- koordinátor EVVO (environmentální výchovy)
- školní logoped

Předpokladem pro nárok na příplatek je splnění kvalifikačních předpokladů (absolvování specializačního studia). Stejně jako u třídnictví je tento příplatek krácen v případě nižšího úvazku pedagoga. I zde je finanční nárok škol stanoven pomocí normativu, který stanoví MŠMT.

Nenárokové složky platu

Do této skupin spadají osobní příplatek a odměny.

Osobní příplatek může zaměstnanci zaměstnavatel poskytnout až do výše 50 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen. V případě vynikajícího pracovníka, odborníka vykonávajícího práce zařazené do desáté až šestnácté platové třídy je možné tento příplatek zvýšit až do výše 100 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen.

Odměnu přiznává zaměstnanci zaměstnavatel za úspěšné splnění mimořádného nebo zvláště významného pracovního úkolu.

Je pouze na řediteli školy a v jeho kompetenci, jakou výši nenárokových složek platu jednotlivým pedagogům stanoví. Při přiznání osobního příplatku jej lze snížit pouze v případě, pokud dojde ke snížení kvality, či rozsahu práce pracovníka. Nedostatek finančních prostředků není důvodem k snížení tohoto příplatku. Normativ MŠMT opět určí finanční krytí vyjádřené jako průměrná výše ročního příplatku za vedení včetně povinných odvodů, a to na 1 pracovní poměr vyjádřen počtem hodin přímé pedagogické činnosti. Koeficientem může být normativ zvýšen s ohledem na naplněnost tříd a vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.

3.6 Financování nepedagogické práce

Pro všechny školy jsou důležitými pracovníky i nepedagogové. Přidělení finančních prostředků i pro tuto skupinu zaměstnanců je zásadní. Nepedagogičtí pracovníci jsou velmi podfinancovanou skupinou. Nový způsob financování zohledňuje různá specifika škol jako jsou velikost škol, základní školy pouze s 1. stupněm vzdělání, svazkové školy, odloučená pracoviště, oborovou strukturu školy, případně a další.

U nepedagogů byl vytvořen normativ, který stanovuje centrálně MŠMT. U škol MŠ, ZŠ SŠ je definován normativ na školu, na pracoviště a na třídu, u středních škol ještě na třídu v oboru vzdělání:

- na školu (ředitelství),
- na pracoviště,

- na třídu (u SŠ na třídu v oboru vzdělání).

Ředitelství SŠ

Při výpočtu započítáváme třídy školy:

- počty běžných tříd v denní, večerní, kombinované a dálkové formě bez ohledu na obor vzdělání,
- počty tříd zřízených podle § 16 odst. 9 bez ohledu na obor vzdělání,
- u žáků v distanční formě se do ředitelství školy započítávají třídy, které vzniknou přepočtem počtu žáků v distanční formě na třídy bez ohledu na obor vzdělání.

Další pracoviště

Počet úvazků nepedagogických pracovníků v dalším pracovišti je určován podle toho, kdo školu zřizuje:

- pokud školu nezřizuje svazek obcí, je stanovení úvazku nepedagogického pracovníka 0,4
- pokud školu zřizuje svazek obcí, je stanovení úvazku nepedagogického pracovníka 0,6

Na další pracoviště školy lze požadovat finanční prostředky, pokud toto pracoviště splňuje následující podmínky:

- nesouvisí prostorově se školou (ředitelstvím)
- pracoviště není se školou spojeno stavebně, popřípadě technicky a nemůže být umístěno ani na stejném nebo sousedním pozemku
- pracoviště by při jiném organizačním uspořádání mohlo být zapsáno ve školském rejstříku jako samostatná právnická osoba vykonávající činnost školy.

Normativ na třídu SŠ v oboru vzdělání

Limit počtu nepedagogických pracovníků na třídy SŠ vychází z:

- počtů běžných tříd pro jednotlivé obory vzdělání (dle oborové skladby školy) a průměrného počtu žáků v nich; toto provedeme zvlášť pro denní, večerní, kombinovanou a dálkovou formu výuky,

- počtů tříd zřízených podle § 16 odst. 9 pro jednotlivé obory vzdělání (dle oborové skladby školy) a průměrného počtu žáků v nich,
- jednotlivý obor ve víceoborové třídě se započítává jako poměrná část, která je menší než jedna.

U normativu na třídu a obor v SŠ rozlišujeme 2 pásma počtu žáků v této třídě. První pásmo platí pro průměrný počet žáků menší než 24. Druhé pásmo je stanoveno na průměrný počet žáků 24 a více. Podle průměrného počtu žáků se provede:

- přiřazení příslušného normativu,
- případné krácení u podlimitních tříd, které nesplňují minimální počty dle vyhlášky o středním vzdělávání.

Výpočet počtu nepedagogických pracovníků na střední škole:

používané zkratky - význam hodnot normativů:

- NNP - nepedagogičtí pracovníci (školy, ředitelství, samostatné pracoviště, třídy SŠ)
- pŘ - parametr normativu na ředitelství
- pP - parametr normativu počtu samostatných pracovišť
- SP - počet samostatných pracovišť
- pT pro jednotlivý obor - parametr počtu tříd v příslušného oboru
- T_{SŠ} - počet tříd daného oboru

Parametry představují limit počtu nepedagogických zaměstnanců připadající na danou jednotku výkonu (tj. školu, pracoviště, třídu či žáka/studenta) a jsou zveřejněny ve věstníku MŠMT.

Limit počtu NPP za celou střední školu:

$$NPP_{školy} = NPP_{řed} + NPP_{SP} + NPP_{třid\ sš}$$

$$NPP_{školy} = NPP_{řed} + NPP_{SP} + \left(\begin{array}{l} NPP_{trid_{MS}} + NPP_{trid_{ZS}} + NPP_{trid_{SS}} + \\ + NPP_{zaku_{KON}} + NPP_{studentu_{VOS}} \end{array} \right)$$

Limit počtu NPP za ředitelství (NPP_{řed}):

$$NPP_{řed} = p\check{R}_{S\check{S}}$$

$$NPP_{řed} = \underbrace{p\check{R}_{S\check{S}}}_{\text{úplné ředitelství SŠ+KON+VOŠ}} + \underbrace{\{p\check{R}_{Z\check{S}2} - p\check{R}_{Z\check{S}1}\}}_{\text{podíl ředitelství ZŠ}} + \underbrace{\{p\check{R}_{M\check{S}2} - p\check{R}_{M\check{S}1}\}}_{\text{podíl ředitelství MŠ}}$$

Limit počtu NPP za samostatné pracoviště SŠ:

$$NPP_{SP} = pP \times SP$$

$$NPP_{SP} = pP \cdot SP$$

Limit počtu NPP za třídy SŠ:

$$NPP_{tridy\ sš} = pT \text{ pro jednotlivý obor} \times T_{Sš}$$

$$NPP_{trid_{Sš}} = \sum_{itý-obor}^{n\ oborů} \left(T_{Sš_{itý-obor_forma}} \cdot KK_{Sš_forma} \cdot \left\{ \begin{array}{c} pT_{Sš_{itý-obor_do24}} \cdot KK_{Sš_{itý-obor}} \\ \text{nebo} \\ pT_{Sš_{itý-obor_od24}} \end{array} \right\} \right) \\ + \\ + \sum_{itý-obor}^{n\ oborů} \left(T_{Sš_{itý-obor_spec}} \cdot pT_{Sš_{itý-obor_do24}} \cdot KK_{Sš_spec} \right)$$

MŠMT při přidělování finančních prostředků nezkoumá skutečné členění nepedagogů připadající na jednotlivá pracoviště a obor vzdělávání. Toto členění slouží pouze pro uvedené výpočty. Konkrétní rozložení pedagogických pracovníků je výhradně v kompetenci ředitele školy. Hodnota vypočteného úvazku pro nepedagogy je rozhodující pro určení oprávněného nároku na tyto pracovníky s respektováním různé náročnosti na výši platové třídy.

3.7 Tvoření rezervy a její využití

V předešlém systému financování měly možnost jednotlivé krajské úřady tvořit rezervu v oblasti financování školství. Finanční prostředky byly využívány na krytí zvýšených výkonů jednotlivých škol, pokrytí specifik struktury krajské soustavy škol a na zajištění mimořádných opatření. Tvoření rezervy umožňovalo krajským úřadům přerozdělení a převod republikového normativu na krajský normativ. Tvoření rezervy bylo dlouhodobě zažité a stalo se jakousi normou. V novém systému financování je s tvořením a čerpáním rezervy krajskými úřady již počítáno. Ministerstvo alokuje pro krajské úřady finanční prostředky nad rámec normativního rozpisu. Výše této rezervy je závislá na různých parametrech, které nejsou ve všech krajích stejné, proto také její výše bude různá. Zejména bude odvozoována od těchto objektivních parametrů:

- celkový objem přidělených normativních prostředků,
- počet žáků se specifickými vzdělávacími potřebami v kraji,
- údaje z výkaznictví škol a školských zařízení, zejména jejich organizace v příslušném školním roce,
- hustota populace obyvatel v kraji.

Ministerstvo zároveň dopředu upřesňuje a doporučuje krajům, na co má být tvořená rezerva využívána přednostně. Zejména na dofinancování zvýšených potřeb různých podpůrných opatření v podobě asistentů pedagoga, pokrytí zvýšených výkonů v novém školním roce (personální zajištění – služebně starší pedagogové mají vyšší finanční náročnost) a pokrytí různorodých specifik škol a školských zařízení.

4 POSTUP VÝPOČTŮ, PŘÍKLADY

V této kapitole budou uvedeny praktické výpočty základních hodnot pro zajištění financování odborné střední školy jako jsou:

Pedagogická práce

PH_{max} – maximálně možný požadavek finančního nároku ze státního rozpočtu v podobě hodin vyučovací povinnosti

PH_{školy} – hodnota skutečné vyučovací povinnosti dle aktuálního nastavení rozvrhu školy se skutečným počtem pedagogických pracovníků

Nepedagogická práce

NPP_{školy} – celková hodnota úvazku nepedagogických pracovníků, kterou je možné nárokovat ze státního rozpočtu

NPP_{řed} – hodnota úvazku nepedagogických pracovníků na ředitelství

NPP_{sp} – hodnota úvazku nepedagogických pracovníků na samostatné pracoviště

NPP_{tříd sš} – hodnota úvazku nepedagogických pracovníků na třídu a obor vzdělávání (odborné školy)

Pro potřebu těchto výpočtů byla vytvořena a navrhnutá struktura oborů na modelové odborné střední škole.

Takto vytvořená škola má skladbu oborů typu H (3leté učební obory), L (4leté obory s maturitní zkouškou) a obory typu M (maturitní obory průmyslových škol).

Skladba tříd byla volena tak, aby vznikly třídy jednooborové, dvouoborové a tříoborové, jak je běžné na těchto typech odborných škol. Dle vyhlášky je možné při sestavování a organizaci tříd spojovat do jedné třídy typu H maximálně 3 obory, ve třídách typu L a M vytvářet maximálně dvouoborové třídy, zároveň nelze kombinovat různé typy oborů do jedné třídy.

Vytvořená škola má celkem 573 žáků, jedná se tedy o středně velkou střední odbornou školu. Žáci jsou rozmístěni do 23 tříd a škola provozuje kromě ředitelství i 2 samostatné pracoviště. Jedná se o budovu teoretického vyučování, kde jsou soustředěny maturitní obory a další samostatný areál školy – areál odborného výcviku. Více o skladbě tříd ve škole viz. Tabulka organizace školy. Stejná vzorová škola bude použita i pro výpočet ostatních hodnot.

Tabulka 5 – Příklad organizace školy a její skladby tříd

ročník	označení třídy	obor	počet žáků v oboru	počet žáků ve třídě	počet tříd rozhodující pro určení NNP na ředitelství	počet tříd rozhodující pro určení NNP na třídu
1. ročník	1TEP	33-56-H/01 Truhlář	10	24	1	10/24=0,42
		26-51-H/01 Elektrikář	7			7/24=0,29
		66-51-H/01 Prodavač	7			7/24=0,29
	1Z	23-51-H/01 Stojní mechanik	23	23	1	1
	1ODT	33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	12	22	1	12/22=0,55
		31-43-L/01 Oděvní technik	10			10/22=0,45
	1MM	23-45-L/01 Mechanik seřizovač	15	27	1	15/27=0,56
		26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	12			12/27=0,44
1ST	18-20-M/01 Informační technologie	17	29	1	17/29=0,59	
	23-41-M/01 Strojírenství	12			12/29=0,41	
2. ročník	2TP	33-56-H/01 Truhlář	16	24	1	16/24=0,67
		66-51-H/01 Prodavač	8			8/24=0,33
	2ZE	23-51-H/01 Stojní mechanik	18	28	1	18/28=0,64
		26-51-H/01 Elektrikář	10			10/28=0,36
	2ODT	33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	15	26	1	15/26=0,58
		31-43-L/01 Oděvní technik	11			11/26=0,42
	2MS	23-45-L/01 Mechanik seřizovač	26	26	1	1
	2ME	26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	23	23	1	1
2ST	18-20-M/01 Informační technologie	17	31	1	17/31=0,55	
	23-41-M/01 Strojírenství	14			14/31=0,45	
3. ročník	3TR	33-56-H/01 Truhlář	23	23	1	1
	3EP	26-51-H/01 Elektrikář	15	25	1	15/25=0,60
		66-51-H/01 Prodavač	10			10/25=0,40
	3Z	23-51-H/01 Stojní mechanik	28	28	1	1
	3ODT	33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	13	21	1	13/21=0,62
		31-43-L/01 Oděvní technik	8			8/21=0,38
	3MS	23-45-L/01 Mechanik seřizovač	22	22	1	1
	3ME	26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	25	25	1	1
3IT	18-20-M/01 Informační technologie	26	26	1	1	
3ST	23-41-M/01 Strojírenství	23	23	1	1	
4. ročník	4OD	33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	20	20	1	1
	4MM	23-45-L/01 Mechanik seřizovač	15	30	1	15/30=0,50
		26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	15			15/30=0,50
	4IT	18-20-M/01 Informační technologie	27	27	1	1
4ST	23-41-M/01 Strojírenství	20	20	1	1	
kontrolní součet			573 žáků	573 žáků	23 tříd	23 tříd

4.1 Příklad výpočtu finančních prostředků pro pedagogy

Výpočet PH_{max} se provádí tak, že se rozdělí jednotlivé obory podle toho, v kolika oborové třídě se nacházejí. Například obor Truhlář je ve škole zařazen v jednooborové třídě v 3. ročníku, v dvouoborové třídě ve 2. ročníku a v tříoborové třídě v 1. ročníku. Proto je rozepsán při výpočtu PH_{max} na třech řádcích. Dále k těmto oborům přiřadíme počty žáků v jednotlivých ročnících a počet takto provozovaných tříd daného typu oboru. Následně se z tohoto vypočítá průměrný počet žáků v oboru a třídě. V případě vzniku desetinných míst při výsledku se vždy zaokrouhuje nahoru.

Tabulka 6 – Výpočet PH_{max} – modelová škola

Výpočet PH _{max} školy												
	označení oboru	číslo oboru	počet typů oborů ve třídě (jednooborové, dvouoborové a tříoborové)	počet žáků v ročníku				počet tříd daného typu	průměr v jednotlivých typech tříd	PH třída - hodnota převzata jako parametr z tabulky	PH řádek	PH za OBOR vzdělání
				I.	II.	III.	IV.					
Truhlář	33-56-H/01	3	1			23		1	23	56	56	133,0
	33-56-H/01	3	2		16		1	16	50	50		
	33-56-H/01	3	3	10			1	10	27	27		
Elektrikář	26-51-H/01	2	2		10	15		2	13	48	96	122,0
	26-51-H/01	2	3	7			1	7	26	26		
Prodavač	66-51-H/01	4	2		8	10		2	9	29	58	85,0
	66-51-H/01	4	3	7			1	7	27	27		
Strojní mechanik	23-51-H/01	1	1	23		28		2	26	73	146	194,0
	23-51-H/01	1	2		18		1	18	48	48		
Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	33-41-L/01	8	1			20		1	20	51	51	174,0
	33-41-L/01	8	2	12	15	13		3	14	41	123	
Oděvní technik	31-43-L/01	7	2	10	11	8		3	10	27	81	81,0
Mechanik seřizovač	23-45-L/01	5	1		26	22		2	24	59	118	206,0
	23-45-L/01	5	2	15		15		2	15	44	88	
Mechanik elektrotechnik	26-41-L/01	6	1		23	25		2	24	62	124	204,0
	26-41-L/01	6	2	12		15		2	14	40	80	
Informační technologie	18-20-M/01	9	1			26	27	2	27	55	110	182,0
	18-20-M/01	9	2	17	17			2	17	36	72	
Strojírenství	23-41-M/01	10	1			23	20	2	22	54	108	176,0
	23-41-M/01	10	2	12	14			2	13	34	68	
kontrolní součty				125	158	193	97			Výsledné PH _{max} (součet všech PH _{max} oborů)		1 557,0
				573								

Stejným postupem stanovíme všechny obory školy a jejich průměrný počet žáků ve třídě a jejím typu (jedno, dvou a tříoborová). Následným dohledáním příslušného parametru z Tabulky parametrů určení přímé vyučovací povinnosti a oboru dosadíme příslušnou hodnotu. Tabulky zveřejňuje MŠMT a hodnoty parametru vyjadřuje přímou vyučovací povinnost na příslušný obor a typ třídy na rok. Tabulka je rozdělena dle počtu oborů ve třídě. Dosazený parametr dále vynásobíme počtem těchto tříd jako bylo provedeno například u oboru Elektrikář (dvouoborová třída), která je provozována ve 2. a 3. ročníku. Opět takto postupujeme s určením parametru u každého oboru. Vypočtené hodnoty sečteme za jednotlivé obory. Následným součtem hodnot jednotlivých provozovaných oborů získáme celkovou hodnotu PHmax za celou školu. Výsledná hodnota vzorové školy celkem 1557. Je to počet hodin přímé vyučovací povinnosti pedagogů na škole. Zároveň je to maximální hodnota, kterou může škola nárokovat ze státního rozpočtu přes MŠMT.

Tabulka 7 - Parametry určení přímé vyučovací povinnosti a oboru

		jednooborové třídy - průměrný počet žáků na třídu																									
	obor	číslo řádku pro výpočet	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
Obory H																											
Strojní mechanik	23-51-H/01	1	16	16	16	23	23	23	23	41	41	47	47	55	55	55	55	56	56	56	56	73	73	73	73		
Elektrikář	26-51-H/01	2	16	16	16	31	31	31	31	41	41	47	47	55	55	55	55	70	70	70	70	75	75	75	76		
Truhlář	33-56-H/01	3	16	16	16	23	23	23	23	42	42	48	48	55	55	55	55	56	56	56	56	75	75	75	75		
Prodavač	66-51-H/01	4	16	16	16	23	23	23	23	27	27	31	31	55	55	55	55	56	56	56	56	57	57	57	57		
Obory L0																											
Mechanik seřizovač	23-45-L/01	5	16	16	16	23	23	23	23	35	35	40	40	52	52	52	52	59	59	59	59	72	72	72	73		
Mechanik elektrotechnik	26-41-L/01	6	16	16	16	24	24	24	24	34	34	39	39	59	59	59	59	62	62	62	62	74	74	74	76		
Oděvní technik	31-43-L/01	7	16	16	16	24	24	24	24	35	35	40	40	50	50	50	50	53	53	53	53	65	65	65	67		
Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	33-41-L/01	8	16	16	16	24	24	24	24	35	35	41	41	51	51	51	51	54	54	54	54	68	68	68	69		
Obory M																											
Informační technologie	18-20-M/01	9	16	16	16	23	23	23	23	27	27	31	31	43	43	43	43	53	53	53	53	55	55	55	58		
Strojírenství	23-41-M/01	10	16	16	16	23	23	23	23	27	27	31	31	44	44	44	44	54	54	54	54	56	56	56	59		

		dvouoborové třídy - průměrný počet žáků na třídu																							
	obor	číslo řádku pro výpočet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Obory H																									
Strojní mechanik	23-51-H/01	1	8	8	8	8	29	29	29	29	29	29	45	45	45	45	45	48	48	48	48	48	66	66	66
Elektrikář	26-51-H/01	2	8	8	8	8	29	29	29	29	29	29	48	48	48	48	48	49	49	49	49	49	69	69	69
Truhlář	33-56-H/01	3	9	9	9	9	28	28	28	28	28	28	47	47	47	47	47	50	50	50	50	50	68	68	68
Prodavač	66-51-H/01	4	8	8	8	8	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	49	49	49	49	49	50	50	50
Obory L0																									
Mechanik seřizovač	23-45-L/01	5	8	8	8	8	27	27	27	27	27	27	44	44	44	44	44	46	46	46	46	46	63	63	63
Mechanik elektrotechnik	26-41-L/01	6	9	9	9	9	35	35	35	35	35	35	40	40	40	40	40	53	53	53	53	53	66	66	66
Oděvní technik	31-43-L/01	7	9	9	9	9	27	27	27	27	27	27	40	40	40	40	40	45	45	45	45	45	58	58	58
Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	33-41-L/01	8	8	8	8	8	27	27	27	27	27	27	41	41	41	41	41	46	46	46	46	46	59	59	59
Obory M																									
Informační technologie	18-20-M/01	9	8	8	8	8	25	25	25	25	25	25	33	33	33	33	33	36	36	36	36	36	44	44	44
Strojírenství	23-41-M/01	10	8	8	8	8	25	25	25	25	25	25	34	34	34	34	34	37	37	37	37	37	45	45	45

		tříoborové třídy - průměrný počet žáků na třídu																						
	obor	číslo řádku pro výpočet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Obory H																								
Strojní mechanik	23-51-H/01	1	8	8	8	8	26	26	26	26	27	27	27	27	46	46	46	46	47	47	47	47	47	47
Elektrikář	26-51-H/01	2	8	8	8	8	26	26	26	26	41	41	41	41	46	46	46	46	47	47	47	47	47	47
Truhlář	33-56-H/01	3	9	9	9	9	26	26	26	26	27	27	27	27	47	47	47	47	48	48	48	48	48	48
Prodavač	66-51-H/01	4	8	8	8	8	27	27	27	27	28	28	28	28	31	31	31	31	31	47	47	47	47	47

Tabulka 8 – Parametry určení přímé vyučovací povinnosti a oboru

Výpočet PHškoly dle úvazků pedagogických pracovníků					
PHmax vypočtený :		1 557,0			
snížené úvazky - vedení školy			běžné úvazky - učitelé teorie		
funkce	úva- zek	počet hodin - přímá čin- nost	funkce	úva- zek	počet hodin - přímá čin- nost
ředitel školy	1,00	2,0	učitel teorie č. 1	1,00	21,0
zástupce č. 1 - teorie	1,00	8,0	učitel teorie č. 2	1,00	21,0
zástupce č. 2 - teorie	1,00	8,0	učitel teorie č. 3	1,00	21,0
zástupce č. 3 - odborný výcvik	1,00	4,0	učitel teorie č. 4	1,00	21,0
vedoucí učitel č. 1	1,00	13,0	učitel teorie č. 5	1,00	21,0
vedoucí učitel č. 2	1,00	13,0	učitel teorie č. 6	1,00	21,0
výchovný poradce	1,00	19,0	učitel teorie č. 7	1,00	21,0
ICT koordinátor	1,00	19,0	učitel teorie č. 8	1,00	21,0
			učitel teorie č. 9	1,00	21,0
Dílčí součet:	8,0	86,0	učitel teorie č. 10	1,00	21,0
běžné úvazky - učitelé odborného výcviku			učitel teorie č. 11	1,00	21,0
funkce	úva- zek	počet hodin - přímá čin- nost	učitel teorie č. 12	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.1	1,00	30,0	učitel teorie č. 13	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.2	1,00	30,0	učitel teorie č. 14	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.3	1,00	30,0	učitel teorie č. 15	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.4	1,00	30,0	učitel teorie č. 16	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.5	1,00	30,0	učitel teorie č. 17	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.6	1,00	30,0	učitel teorie č. 18	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.7	1,00	30,0	učitel teorie č. 19	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.8	1,00	30,0	učitel teorie č. 20	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.9	1,00	30,0	učitel teorie č. 21	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.10	1,00	30,0	učitel teorie č. 22	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.11	1,00	30,0	učitel teorie č. 23	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.12	1,00	30,0	učitel teorie č. 24	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.13	1,00	30,0	učitel teorie č. 25	1,00	21,0
učitel odborného výcviku č.14	1,00	30,0	učitel teorie č. 26	0,57	12,0
učitel odborného výcviku č.15	1,00	30,0	učitel teorie č. 27	0,57	12,0
učitel odborného výcviku č.16	1,00	30,0	učitel teorie č. 28	0,57	12,0
učitel odborného výcviku č.17	1,00	30,0	učitel teorie č. 29	0,57	12,0
učitel odborného výcviku č.18	0,50	15,0	učitel teorie č. 30	0,57	12,0
učitel odborného výcviku č.19	0,50	15,0	učitel teorie č. 31	0,57	12,0
učitel odborného výcviku č.20	0,50	15,0	učitel teorie č. 32	0,19	4,0
učitel odborného výcviku č.21	0,50	15,0	učitel teorie č. 33	0,19	4,0
učitel odborného výcviku č.22	0,50	15,0	učitel teorie č. 34	0,19	4,0
			učitel teorie č. 35	0,19	4,0
Dílčí součet:	35,5	757,0	Dílčí součet:	29,2	613,0
PHmax vypočtený :		1 557,0		úva- zek	počet hodin - přímá čin- nost
PHškoly - přímá vyučovací po- vinost všech pedagogů	72,7	1 456,0	snížené úvazky - vedení školy	8,0	86,0
rozdíl mezi PHmax a PHškoly		101,0	běžné úvazky - učitelé odbor- ného výcviku	35,5	757,0
			běžné úvazky - učitelé teorie	29,2	613,0
			PHškoly - přímá vyučovací po- vinost všech pedagogů	72,7	1 456,0

Další výpočet byl koncipován také jako tabulka, ve které provedeme výpočet PHškoly. Tato hodnota představuje skutečnou potřebu hodin přímé výuky na jednotlivé úvazky pedagogů na škole. Na modelové škole se vesměs vyskytují tři typy pedagogů. Pedagogové se sníženou vyučovací povinností, což v zásadě představuje okruh pedagogů z řad vedení školy jako je ředitel, jeho zástupci, vedoucí učitelé a různí koordinátoři. Přímá vyučovací povinnost a její snížení se určuje dle nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků. V tomto nařízení je stanoveno, o kolik lze každému řediteli, zástupci, vedoucímu učiteli a koordinátorovi zkrátit přímou vyučovací povinnost. V zásadě se odvíjí od velikosti školy, která je vyjádřena jednotkami jako je počet žáků, tříd, studijních skupin na škole.

Nastavené úvazky jsou vyjádřeny v tabulce č. 8 věnované sníženým úvazkům - vedení školy. Další část je určena pro učitele odborného výcviku, protože se jedná o střední školu odbornou. Odborný výcvik a jeho organizace je v kompetenci zástupce ředitele pro odborný výcvik, popřípadě vedoucího učitele odborného výcviku. Na této modelové škole budeme počítat s organizací 6 hodin přímé vyučovací povinnosti učitelů odborného výcviku. To znamená, že žáci vykonávají praxi 6 hodin (za 1 den, jedna hodina je 60 minut). Při plném úvazku učitele odborného výcviku vychází vyučovací povinnost 30 hodin za týden. Na zabezpečení organizace odborného výcviku je v tomto případě 33,5 úvazku učitelů odborného výcviku. Jak je z tabulky vyplývající, jedná se o 22 učitelů, z nichž někteří mají poloviční úvazek.

V poslední části tabulky jsou uvedeni učitelé teorie. Ve výše zmiňovaném nařízení vlády je přímá vyučovací povinnost vyjádřena pro každý typ školy rozdílně. Základní školy mají jinou přímou vyučovací povinnost než školy střední. Na plný úvazek musí učitelé teorie odučit 21 hodin přímé vyučovací povinnosti. Na pokrytí výuky teorie je zapotřebí 35 učitelů s různou výší úvazků v rozmezí 1 až 0,19. Pro výpočet se sečtou všechny hodiny přímé vyučovací povinnosti pedagogů se sníženým úvazkem, učitelů odborného výcviku a učitelů teorie. V konečném součtu je výsledná hodnota PHškoly 1456 hodin.

Porovnáním hodnot PHmax a PHškoly zjistíme, že PHškoly je pod hranicí hodnoty PHmax a je schopna pokrýt výuku s nižším počtem pedagogů a to o 101 hodin přímé vyučovací povinnosti.

Zároveň je PHškoly 1456 hodin hodnotou, na kterou budou počítány a přiděleny peníze ze státního rozpočtu, a to cestou přes MŠMT. Konkrétní výše finančního krytí pro pedagogické pracovníky bude určena na základě těchto hodnot s porovnáním výkazů, které školy běžně zasílají na MŠMT a zřizovatele. Pro tento účel byl mimo jiné zmiňován a kladen velký důraz na správné výkaznictví školy. Z něj je totiž patrná i skladba pedagogického sboru příslušné školy, jak jsou jednotliví pedagogové zařazováni v platových tabulkách, výše osobních příplatků, započítávaná doba praxe apod.

Dílčí závěr – doporučení

Ke zkvalitnění vyučování, tak jak avizovalo MŠMT před začátkem reformy, vede větší předvídatelnost systému. Nevyužití maximum hodnoty PHmax skrývá možnosti pro naplnění těchto záměrů, neboť vedení škol se bude snažit nastavovat výuku k samé hranici hodnoty PHmax. Při sestavování rozvrhu na příslušný školní rok lze členit výuku na více studijních skupin hlavně v teoretickém vyučování např. u předmětů z pohledu žáků zásadních, jako je matematika, cizí jazyk a odborné předměty. V zásadě platí, čím menší počet žáků ve skupině, tím je v této skupině lepší a kvalitnější práce. Pedagog se může více a častěji věnovat jednotlivcům a probírat látku do větší hloubky. U odborného výcviku je situace obdobná. Tímto způsobem dojde k možnosti přijmout více pedagogických zaměstnanců a tím zvýšit hodnotu PHškoly. Je důležité umět si hodnoty PHmax a PHškoly spočítat a zvládnout je a předejít tak nechtěné situaci, že PH školy přesáhne hodnotu PHmax a vznikne nedostatek finančních prostředků pro pokrytí mzdových nákladů na pedagogické pracovníky. V takovém případě je pak pouze na řediteli, z jakých zdrojů bude finanční nedostatek kryt.

4.2 Příklad výpočtu finančních prostředků pro nepedagogy

Pro výpočet budeme vycházet ze stejně vytvořené vzorové školy jako při výpočtu finančních prostředků u pedagogů. Před samotným výpočtem je zapotřebí přiblížit a upřesnit důležité informace o škole.

Popis parametrů školy:

- škola má několik samostatných budov pro teoretickou i praktickou výuku, které splňují podmínky pro započítání jako „samostatné pracoviště“,
- škola je zřizována krajem,
- škola je odborná a vyučuje skladbu oborů H, M a L,
- naplněnost oborů v jednotlivých ročnících je různorodá, proto se vyskytují třídy jednooborové, dvouoborové i tříoborové,
- konkrétní uspořádání je uvedeno v tabulce,
- škola realizuje pouze denní formu studia.

Stanovení samotné hodnoty úvazku nepedagogů vychází ze vzorce, který vyjadřuje v případě této vzorové odborné střední školy součet tří položek. $NPP_{\text{řed}}$ (úvazek na ředitelství), NPP_{SP} (úvazek na samostatná pracoviště) a $NPP_{\text{třid sš}}$ (úvazek na obor vzdělávání střední školy).

$$NPP_{\text{školy}} = NPP_{\text{řed}} + NPP_{\text{SP}} + NPP_{\text{třid sš}}$$

Limit počtu NNP za ředitelství:

- parametr pro stanovení limitu úvazku pro NNP pro ředitelství (pŘSŠ) se odvíjí od počtu tříd na škole celkem,
- není při tom rozlišován obor a forma vzdělání.

Z příkladu naší modelové odborné školy vstupuje do výpočtu 23 tříd. V případě výpočtu na ředitelství se započítávají všechny relevantní jednotky, které ředitelství (myšleno jako hlavní budova, ve které sídlí ředitel a ekonomický úsek) spravuje – všechny třídy školy. V aktuálním Věstníku MŠMT k normativům dohledáme hodnotu k tomuto počtu tříd 3,99912. Hodnotu dohledáme v tabulce normativu NPP ředitelství.

$$NPP_{\text{red}} = p\check{R}_{S\check{S}}$$

NPP_{red} pro 23 tříd = 3,99912 úvazku.

Tabulka 9 - Normativ NPP na ředitelství

Normativy pro stanovení limitu počtu nepedagogických zaměstnanců SŠ zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí	
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 3 na 1 právnickou osobu (na ŘEDITELSTVÍ), pokud se jedná o střední školu s:	Limit počtu nepedagogických zaměstnanců
17 třídami	3.56926
18 třídami	3.65054
19 třídami	3.72743
20 třídami	3.80037
21 třídami	3.86975
22 třídami	3.93591
23 třídami	3.99912
24 třídami	4.05965
25 třídami	4.11770
26 třídami	4.17347
27 třídami	4.22714
28 třídami	4.27886

Limit počtu NNP za samostatné pracoviště:

Tento výpočet je poměrně jednoduchý. Jako vstupní údaje potřebujeme pouze počet samostatných pracovišť a určit zřizovatele školy. K určenému zřizovateli pak správně přiřadíme hodnotu, a to 0,6, pokud je škola zřizovaná svazkem obcí, nebo hodnotu 0,4, pokud škola není zřizovaná svazkem obcí.

- Výpočet NPP je odvozen od počtu samostatných pracovišť.
- Vzorová škola provozuje celkem 3 samostatné budovy.

V tomto počtu jsou 1 ředitelství a 2 samostatná pracoviště (odloučená budova teoretické výuky a budova odborného výcviku).

Tabulka 10 - Normativ NPP na samostatné pracoviště

Normativy pro stanovení limitu počtu nepedagogických zaměstnanců SŠ zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí	
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 3 a § 161 odst. 1 písm. c) bod 2 na 1 DALŠÍ PRA-COVIŠTĚ též právnické osoby:	Limit počtu nepedagogických zaměstnanců
školy, kterou nezřizuje svazek obcí	0,4
školy, kterou zřizuje svazek obcí	0,6

Jelikož je modelová škola zřizovaná krajským úřadem, budeme ve výpočtu používat hodnotu 0,4 z prvního řádku a započteme 2 samostatná pracoviště.

Výpočet:

$$\mathbf{NPP_{SP} = pP \times SP}$$

$$\mathbf{NPP_{SP} = 0,4 \times 2 = 0,8 \text{ úvazku}}$$

$$\mathbf{NPP_{SP} = 0,8 \text{ úvazku}}$$

Limit počtu NPP za třídy SŠ:

U středních škol, které provozují různé typy oborů, je stanovena ke každému i jiná hodnota (parametr) k výpočtu úvazků nepedagogů. Různá hodnota je dána náročností jednotlivého oboru. Důležité je spočítat průměrný počet žáků v jednotlivých oborech. Podle tohoto průměru získáme hodnotu normativu pro výpočet úvazků nepedagogů. Rozhodující je hodnota průměrného počtu 24 žáků na obor vzdělání. V případě 23,99 žáků a méně získáme parametr z příslušné (první části) tabulky normativu, v případě průměrného počtu žáků 24 (včetně) a více získáme hodnotu z druhé části tabulky (Tabulka normativu NPP dle průměrného počtu žáků v oboru). Výpočet provedeme tak, že celkový počet žáků v jednotlivém oboru vydělíme podílem žáků ve třídě. U oboru Truhlář je postup výpočtu následující.

Hodnoty vyjadřující podíl žáků ve třídě $0,42 + 0,67 + 1 = \mathbf{2,09}$. Součet počtu žáků v oboru vyjadřuje 10 žáků v 1. ročníku, 16 žáků ve 2. ročníku a 23 žáků ve 3. ročníku, celkem tedy $10 + 16 + 23 = \mathbf{49 \text{ žáků}}$ v oboru.

Hodnoty, které jsou doplněny v tabulce výpočtu v podobě třídy v ročníku, představují podíl z jednoho celku třídy za daný obor. Podíl je znázorněn a převzat z tabulky organizace „Tabulka organizace vzorové školy a její skladby tříd“.

S výpočtem pokračujeme vyjádřením průměrného počtu žáků v oboru, který získáme vydělením počtu žáků v oboru s podílem třídy ve škole. Výpočet $49 / 2,09 = 23,44$ žáků. Z toho vyplývá, že pro obor Truhlář se budeme řídit parametrem získaným z první části tabulky určení normativu. Konkrétně pro tento obor je hodnota normativu 0,53547. Následným vynásobením této hodnoty s hodnotou podílu třídy daného oboru získáme hodnotu úvazku nepedagogického pracovníka na příslušný

obor vzdělávání. Konkrétně pro obor Truhlář bude výpočet takovýto:
 $2,09 \times 0,53547 = 1,1191323$ úvazku nepedagoga. Takto postupujeme pro každý obor vzdělávání.

Vzoreček výpočtu na třídy SŠ:

$$NPP_{\text{třída sš}} = T_{\text{sš}} \times pT \text{ pro jednotlivý obor}$$

Pro celkový výpočet postupujeme takto:

Z tabulky „Vzorový postup výpočtu NPP na třídu SŠ“ ze sloupce **výpočet NPP** jsme získali hodnoty, které nyní vložíme do vzorce a získáme výslednou hodnotu NPP na třídu.

$$NPP_{\text{třída sš}} = (2,09 \times 0,53547) + (1,25 \times 1,02206) + (1,02 \times 0,90033) + (2,64 \times 1,07800) + (2,75 \times 0,57857) + (1,25 \times 0,52136) + (3,06 \times 1,03296) + (2,94 \times 1,02943) + (3,14 \times 0,57425) + (2,86 \times 0,59001)$$

$$NPP_{\text{třída sš}} = 18,081686 \text{ úvazku}$$

Tabulka 11 - Vzorový postup výpočtu NPP na třídu SŠ

obor	třídy v ročníku					počet žáků		průměrný počet žáků v oboru		výpočet NPP
	1.roč	2. roč	3. roč	4. roč	celkem	součet žáků v oboru	celkem	žáci celkem/počet říd		
33-56-H/01 Truhlář	0,42	0,67	1		2,09	10+16+23	49	49 / 2,09 = 23,44 < 24	2,09 x 0,53547	
26-51-H/01 Elektrikář	0,29	0,36	0,6		1,25	7+10+15	32	32 / 1,25 = 25,60 > 24	1,25 x 1,02206	
66-51-H/01 Prodavač	0,29	0,33	0,4		1,02	7+8+10	25	25 / 1,02 = 24,51 > 24	1,02 x 0,90033	
23-51-H/01 Stojní mechanik	1	0,64	1		2,64	23+18+28	69	69 / 2,64 = 26,14 > 24	2,64 x 1,07800	
33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	0,55	0,58	0,62	1	2,75	12+15+13+20	60	60 / 2,75 = 21,82 < 24	2,75 x 0,57857	
31-43-L/01 Oděvní technik	0,45	0,42	0,38		1,25	10+11+8	29	29 / 1,25 = 23,20 < 24	1,25 x 0,52136	
23-45-L/01 Mechanik seřizovač	0,56	1	1	0,5	3,06	15+26+22+15	78	78 / 3,06 = 25,49 > 24	3,06 x 1,03296	
26-41-L/01 Mechanik elektrotechnik	0,44	1	1	0,5	2,94	12+23+25+15	75	75 / 2,94 = 25,51 > 24	2,94 x 1,02943	
18-20-M/01 Informační technologie	0,59	0,55	1	1	3,14	17+17+26+27	87	87 / 3,14 = 27,71 > 24	3,14 x 0,57425	
23-41-M/01 Strojírenství	0,41	0,45	1	1	2,86	12+14+23+20	69	69 / 2,86 = 24,13 > 24	2,86 x 0,59001	
kontrolní součty					23		573			

Tabulka 12 – Normativ NPP dle průměrného počtu žáků v oboru 1. část
– vlastní tvorba (zvýrazněné hodnoty použity)

Normativy pro stanovení limitu počtu nepedagogických zaměstnanců SŠ zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí	
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 3 na 1 TŘÍDU v denní formě vzdělávání v oboru vzdělání SŠ, pokud je v daném oboru vzdělání průměrný počet žáků na třídu menší než 24:	Limit počtu nepedagogických zaměstnanců
33-56-H/01 Truhlář	0.53547
26-51-H/01 Elektrikář	0.57347
66-51-H/01 Prodavač	0.50043
23-51-H/01 Strojní mechanik	0.60703
33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	0.57857
31-43-L/01 Oděvní technik	0.52136
23-45-L/51 Mechanik seřizovač	0.58000
26-41-L/51 Mechanik elektrotechnik	0.57789
18-20-M/01 Informační technologie	0.30478
23-41-M/01 Strojírenství	0.31423

Tabulka 13 – Normativ NPP dle průměrného počtu žáků v oboru 2. část
– vlastní tvorba (zvýrazněné hodnoty použity)

Normativy pro stanovení limitu počtu nepedagogických zaměstnanců SŠ zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí	
Normativ podle § 161 odst. 1 písm. a) bod 3 na 1 TŘÍDU v denní formě vzdělávání v oboru vzdělání SŠ, pokud je v daném oboru vzdělání průměrný počet žáků na třídu 24 a více:	Limit počtu nepedagogických zaměstnanců
33-56-H/01 Truhlář	0.95874
26-51-H/01 Elektrikář	1.02206
66-51-H/01 Prodavač	0.90033
23-51-H/01 Strojní mechanik	1.07800
33-41-L/01 Operátor dřevařské a nábytkářské výroby	1.03058
31-43-L/01 Oděvní technik	0.93522
23-45-L/51 Mechanik seřizovač	1.03296
26-41-L/51 Mechanik elektrotechnik	1.02943
18-20-M/01 Informační technologie	0.57425
23-41-M/01 Strojírenství	0.59001

Výpočet - celková hodnota úvazků nepedagogických pracovníků

Nyní máme vypočteny všechny dílčí hodnoty pro dosazení do vzorečku výpočtu celkového možného úvazku nepedagogů školy, který bude finančně zajištěn z MŠMT.

$$\mathbf{NPP_{školy} = NPP_{řed} + NPP_{SP} + NPP_{tříd\ sš}}$$

$$\mathbf{NPP_{školy} = 3,99912 + 0,8 + 18,081686}$$

$$\mathbf{NPP_{školy} = 22,880806}$$
 úvazků nepedagogických pracovníků na školu.

Dílčí závěr - doporučení

I zde lze vhodným nastavením a organizací tříd dosáhnout vyšší finanční částky na nepedagogické pracovníky. Porovnáme-li tabulky hodnot normativů na nepedagogy v obou kategoriích, tedy průměrného počtu žáků (do 24 žáků a nad 24 žáků), zjistíme, že se hodnoty liší téměř dvojnásobně. Z toho vyplývá, že pokud se škole podaří sestavit a organizovat třídy s průměrným počtem žáků v oborech 24 a více, dostane téměř 2x více finančních prostředků na nepedagogické pracovníky oproti školám, které mají tento průměr v oborech pod 24 žáků.

5 TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

Cílem terénního šetření bylo s ohledem na výsledky teoretického šetření (viz předchozí kapitoly) zjistit postoje ředitelů škol k možnostem naplnění hlavních obecně stanovených cílů, které byly podnětem pro spuštění reformy financování v regionálním školství. Zejména šlo o otázky větší předvídatelnosti ve financování škol, odstranění mezikrajových rozdílů, navýšení finančních prostředků pro pedagogické i nepedagogické pracovníky a zkvalitnění výuky vlivem nového systému financování.

K ověření dopadů nového financování RgŠ bylo použito šetření pomocí řízených rozhovorů s vybranými řediteli středních škol v centrální části státu.

5.1 Řízené rozhovory s řediteli středních škol ve vybraném kraji v centrální části státu

Ředitelé vybraných středních škol byli kontaktováni s žádostí o rozhovor na téma změny financování v regionálním školství. Otázky jsou obecné, konkrétní informace o finanční stránce jednotlivých škol spravovaných řediteli jsou nepodstatné.

Pro řízený rozhovor bylo připraveno celkem 9 otázek z oblasti financování škol. První otázkou byla identifikace školy a jejího ředitele, pro analýzu výsledků z oblasti financování však nejsou odpovědi významné, proto s tímto údajem nebude nadále pracováno.

Otázky měly tyto formulace:

- 1) Identifikace:
 - a) Jméno a příjmení ředitele
 - b) Název školy
- 2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat? Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?
- 3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?
- 4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?
- 5) Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?

- 6) Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?
- 7) Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?
- 8) Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?
- 9) Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?

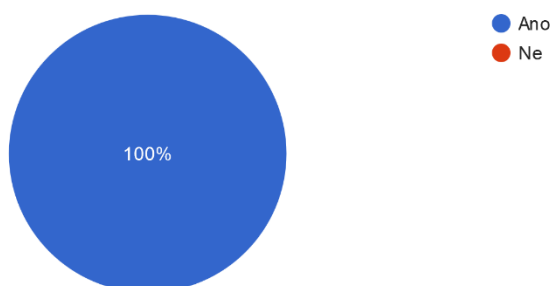
Analýza odpovědí na otázku číslo 2:

V této otázce panovala u všech ředitelů shoda v odpovědi. Bylo nezbytné a nutné se zúčastnit různých seminářů, školení a porad ředitelů. Nejen, že se zúčastňovali samotní ředitelé škol, ale i jejich zástupci, pracovníci z ekonomického úseku a širší vedení školy. Je to zejména důležité při organizaci a plánování školního roku, kdy tato rozhodnutí o struktuře tříd a jejich dělení ovlivňují úvazky nejen pedagogických, ale i nepedagogických pracovníků. Proto je velmi důležité, aby o způsobu aktuálního systému financování RgŠ měli přehled všichni zaměstnanci vedení škol, kteří se podílejí svým rozhodováním na nastavení její organizace.

Dle sdělení ředitelů semináře a školení organizovaly různé organizace od Kraje Vysočina, přes MŠMT a soukromé subjekty. Dále ředitelé upozorňovali, že i v období mezi jednotlivými semináři neustále docházelo k vývoji a změnám již prezentovaných informací.

2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat? Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?

6 odpovědí



Analýza odpovědí na otázku číslo 3:

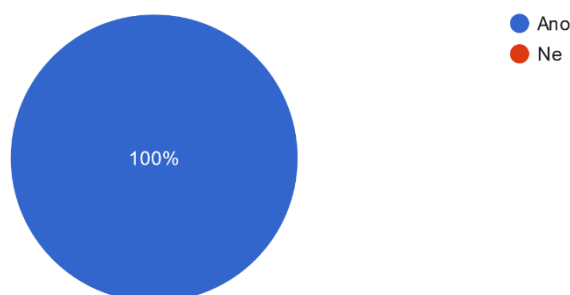
V této otázce panovala u ředitelů taktéž 100% shoda. Všichni ve svých odpovědích odkazovali na výpočet hodnoty PHmax. Z této hodnoty vycházeli při plánování výuky školního roku 2019/2020. Zmiňují především možnost většího dělení tříd na skupiny v oblasti jazykového vzdělávání či v předmětu matematika. Některým z ředitelů výpočty PHmax a nastavení struktury a organizace tříd umožnily přijmout nové pedagogické pracovníky. Ostatní ředitelé se pro tento školní rok drželi co do počtu pedagogických pracovníků na obdobné úrovni jako v roce předešlém a větší dělení tříd a přijímání nových pedagogických pracovníků nechávají až na následující školní rok.

Analýza odpovědí na otázku číslo 4:

V otázce číslo 4 panovala u všech ředitelů středních škol opět velká shoda. Všichni si myslí, že nový systém financování může ovlivnit kvalitu školy. Odkazují při tom na fakt, který byl zmiňován již při otázce číslo 3, že je systém dle PHmax nastaven někdy až velkoryse a umožňuje organizovat výuku žáků v menších skupinách. To je dle jejich názoru dobrým předpokladem pro zkvalitnění výuky. Práce pedagogů v menších skupinách přináší prostor se více věnovat jednotlivým žákům, ať již nadaným nebo žákům ohroženým nějakým druhem neúspěchu, umožňuje probírat důležité učivo více do hloubky, připravovat pestrou výuku pro žáky a volit různé metody výuky ve třídě.

4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?

6 odpovědí



Analýza odpovědí na otázku číslo 5:

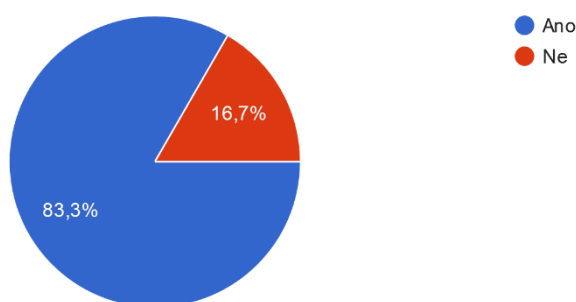
V otázce předvídatelnosti prostředí v novém způsobu financování se již všichni ředitelé škol neshodli. Pět ředitelů škol se shodlo v tom, že nový způsob financování zajistí větší předvídatelnost. Argumentují omezením možnosti přerozdělování finančních prostředků

ze strany kraje (krajské normativy) a dále tím, že výpočtem PHmax pro konkrétní školu dostávají téměř přesný rámec finančních prostředků na pedagogické pracovníky. Lze tak odvozovat a připravovat různé strategie organizace výuky.

Argumentem ředitele se zápornou odpovědí je především to, že i hodnota PHmax se bude mezi jednotlivými školními roky měnit podle počtu přijatých žáků. A to je dle názoru jednoho z ředitelů u odborných škol, které provozují máločetné obory nevýhodné. Připouští, že jiné typy škol, zejména gymnázia, to mají v tomto ohledu mnohem snazší.

5) Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?

6 odpovědí



A Analýza odpovědí na otázku číslo 6:

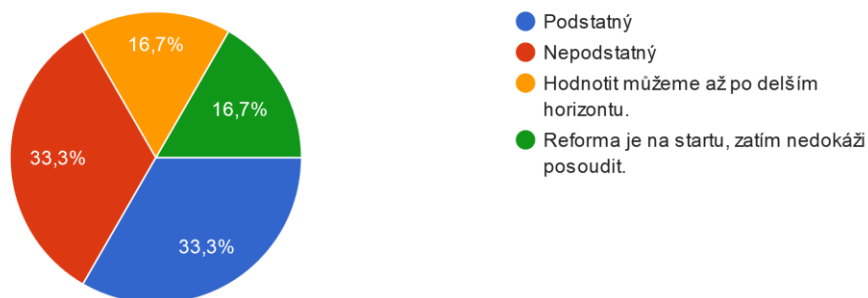
Odpovědi na tuto otázku jsou různorodé. Přibližně 33% ředitelů odpovědělo, že administrativní zátěž je pro chod školy podstatná. Argumentují tím, že pro přesný výpočet PHmax je nutné provádět velmi podrobné výkaznictví o každém zaměstnanci, a to je administrativně náročné. Dalším argumentem je, že administrativní zátěž na školách je již nyní poměrně vysoká a finanční prostředky na tyto pracovníky se s reformou nezvyšují. Na druhou stranu vidí pozitivum v zohlednění různých platových nároků pedagogů novým systémem financování. Přibližně 33% ředitelů si myslí, že administrativa spojená s novým financováním je nepodstatná pro fungování školy. Tito ředitelé zastávají názor, že s příchodem něčeho nového je spojena i nezbytná administrace. Je na každém z ředitelů nastavit a rozdělit tuto administraci mezi pracovníky, aby nepředstavovala výrazný zásah do chodu školy. Dle jejich slov jim stejně nic jiného nezbývá, než si s tím poradit.

Další odpovědi ředitelů, které představují rovněž 33% podíl, se shodují na tom, že tuto problematiku prozatím nemohou posuzovat,

jelikož je reforma zavedena poměrně krátce. Necháávají si své hodnocení, zda přináší, či nepřináší reforma vyšší administrativní zátěž, až na její delší fungování.

6) Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?

6 odpovědí



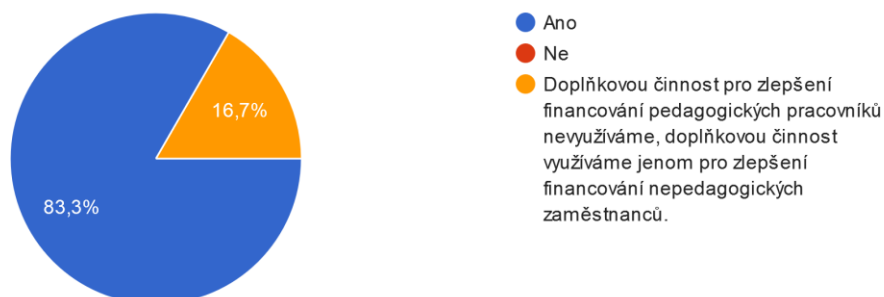
Analýza odpovědí na otázku číslo 7:

Tato otázka byla záměrně zvolena pro potvrzení všeobecné praxe ředitelů škol, zda využívají doplňkové činnosti k vylepšení hospodaření školy. Na všech školách ředitelé provozují nějaký druh doplňkové činnosti, který je běžnou praxí u odborných škol, ale i ostatní typů škol. Ředitelé z 83% odpověděli, že zisk z této činnosti převádějí do různých fondů školy. Mimo jiné i do fondu odměn, z kterého následně čerpají a přidělují finanční prostředky zejména formou mimořádných odměn pro pracovníky, popřípadě k dorovnání prostředků na platy.

Pouze jeden z ředitelů odpověděl, že doplňkovou činnost využívá výhradně pro zlepšení financování pedagogických pracovníků.

7) Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?

6 odpovědí



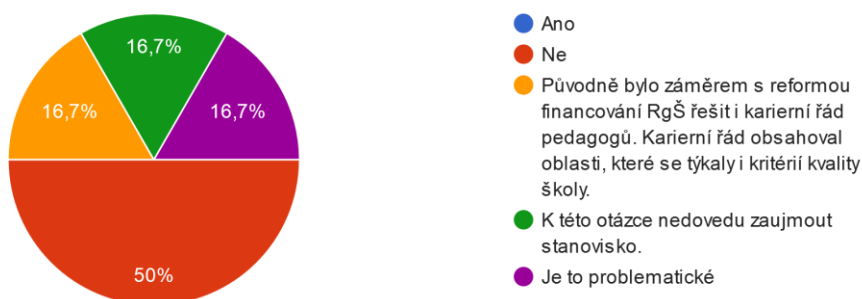
Analýza odpovědí na otázku číslo 8:

Většina ředitelů odmítla, aby bylo financování závislé na posuzování kvality školy, popř. nedokázali zaujmout stanovisko.

Největší problém by dle jejich slov byl v nastavení spravedlivého systému hodnocení kvality škol. Každý typ školy má jiné poslání a nelze je plošně porovnávat mezi sebou. Byla připomenuta i skutečnost, že jeden z návrhů na reformu financování obsahoval i karierní řád, který obsahoval i kritéria kvality školy. Žádný z ředitelů nevolil jednoznačnou odpověď ano.

8) Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?

6 odpovědí

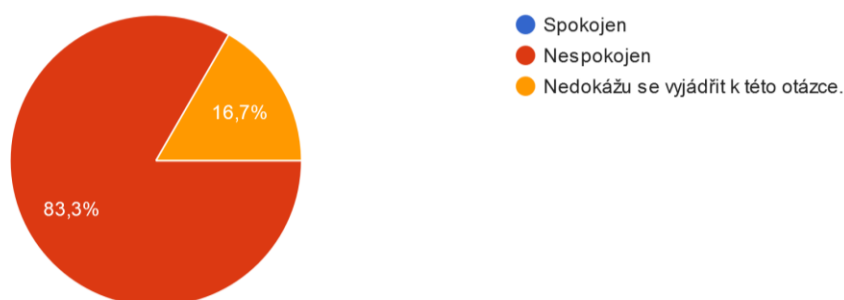


Analýza odpovědí na otázku číslo 9:

Otázku na financování nepedagogické práce ve školách byla zvolena záměrně, protože byl předpoklad velké shody ředitelů v této oblasti. Většina ředitelů, tedy 83%, není spokojena s nastavením výpočtu úvazků pro nepedagogy. Zejména ředitelé odborných škol musejí obhospodařovat velké areály dílen odborného výcviku a současný systém toto nezohledňuje. Do výpočtu není promítnuta plocha prostor, která určuje její velikost. Většina ředitelů by tedy uvítala přehodnocení výpočtu úvazků pro nepedagogické pracovníky, kteří jsou nepostradatelnou součástí chodu každé školy.

9) Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?

6 odpovědí



Seznam přepisů rozhovorů s řediteli je přiložen jako Příloha č. 1

Empirická sonda přinesla spíše orientační náhled na vnímání odpovědných pracovníků škol na podmínky realizace aktuálně nově zaváděných pravidel financování škol při současném zachování požadavků na realizaci hlavní činnosti. Využitelnost spatřujeme ve stanovení báze pro další etapy zjištění v praxi škol. Provedená etapa šetření byla výrazně ovlivněna současnou a neplánovanou etapou v důsledku pandemie nového koronaviru. Přesto přístup respondentů, ač pracovali ve vyhraněně nepříznivých podmínkách, byl vstřícný. Výsledky je možno vnímat jako základ k orientaci navazujících etap rovněž terénního průzkumu v období stabilizace podmínek pro řízení škol a k objektivizaci zjištění. Výsledky bylo možno využít v následujícím přehledovém materiálu.

5.2 Přehledová tabulka změn financování regionálního školství

Následující materiál je stručným vyjádřením hlavních bodů spuštěného nového financování v regionálním školství. Tabulka v jednotlivých oddílech vyjadřuje základní parametry nového financování, hlavní parametry starého financování, očekávané změny od nového financování a legislativní změny provedené před samotným spuštěním nového financování. Poslední oddíl vyjadřuje principy a zásady nového financování.

Tabulka 14 – Přehledová tabulka změn financování regionálního školství – vlastní tvorba



Závěr

Bakalářská práce byla věnována problematice změny financování regionálního školství. Tato změna je často nazývána také reformou financování RgŠ a její změny postihly školy mateřské, základní, střední a konzervatoře. Naopak se změny netýkaly škol soukromých církevních, uměleckých a vyšších odborných, které z reformy byly vyjmuty hned od počátku. Přechod středních škol na nový systém financování a stanovování jednotlivých komponent parametrů je složitější, za to poskytuje široký záběr kombinací výpočtů těchto parametrů. Je to dáno tím, že střední školy, zejména odborné školy mají velký rozsah vyučovaných oborů, vyšší počet kombinovaných tříd.

Cílem práce bylo porovnáním starého a nového systému financování analyzovat změny ve způsobu financování středních škol, analyzovat důvody, které vedly ke změně ve způsobu financování a vytvořit příklad postupu stanovování parametrů nového financování.

Bakalářská má dvě části, teoretickou a empirickou. Teoretická část obsahuje 4 kapitoly a empirická část jednu kapitolu.

V první kapitole byl analyzován starý systém financování regionálního školství podle normativů a výkonu. Byl popsán mechanismus, jakým způsobem se finanční prostředky ze státního rozpočtu, konkrétně z kapitoly 333 Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy dostávaly do rozpočtů jednotlivých škol. MŠMT prostředky učené na přímé výdaje rozdělovalo pomocí republikového normativu do jednotlivých krajů a kraje je následně na základě krajských normativů rozepisovalo do rozpočtů škol a školských zařízení. V kapitole byly podrobněji popsány principy sestavení krajských normativů pro pedagogické pracovníky a nepedagogické pracovníky. Sestavování krajského normativu bylo plně v kompetenci krajských úřadů při dodržení příslušné vyhlášky a také dávalo krajům značnou rozhodovací povinnost. Krajské úřady zohledňovaly svou strukturu sítě školy, což mělo za následek velké mezikrajové rozdíly v příspěvku na žáka ve stejném oboru vzdělávání.

Druhá kapitola popisuje specifické přechodné období roku 2019. Školy nastavovaly zajištění výuky pedagogickými a nepedagogickými pracovníky na podmínky nového financování v době, kdy reforma ještě nezačala. MŠMT připravilo na finanční překlenutí tohoto období 3 rozvojové programy, které sloužily k hladkému přechodu škol na nový systém financování, jelikož nepanuje shoda mezi rokem hospodářským a rokem školním.

Třetí kapitola byla zaměřena na nový systém financování středních škol regionálního školství. Vymezuje důvody, které vedly stát

k přípravě reformy. Nejpodstatnější změnou ve financování byl přechod od normativního systému na systém kombinovaný. Částečně se zachoval systém normativní, ale pouze republikový, zkombinovaný se systémem nákladovým. Novým systémem došlo k odstranění mezikrajových rozdílů ve výši příspěvku na žáka ze státního rozpočtu ve stejném oboru vzdělání, protože je příspěvek stanovován centrálně z MŠMT. Bylo popsáno, jakým způsobem budou financovány nárokové a nenárokové složky platů pedagogických pracovníků a stanovení výše úvazků nepedagogických pracovníků. Podrobně byly definovány parametry hodnot PHmax a PHškoly s uvedením příkladů výpočtu. Parametry představují maximální/definovaný rozsah přímé vyučovací povinnosti hrazený ze státního rozpočtu. Dále jsou popsány kroky nezbytné k přesnému určení těchto hodnot, zejména z pohledu organizace jednotlivých tříd na jednooborové, víceoborové, stanovení studijních skupin, průměrného počtu žáků ve třídách a oboru i jiných formách vzdělávání. Nové financování zohledňuje skutečnou potřebu a nárok škol na platy pedagogů v závislosti na jejich délce praxe a platovém zařazení. Každá škola předkládá formou výkaznictví svému zřizovateli a MŠMT skutečné složení pedagogického sboru, zařazení pedagogů v organizační struktuře a stanovuje skutečnou potřebu školy, která je poskytnuta ze státního rozpočtu. V neposlední řadě se od reformy očekává zvýšení kvality středního vzdělávání zejména u maturitních oborů. Pro naplnění rozpočtů škol podle starého systému financování, ředitelé přijímali do svých oborů i žáky, kteří měli horší prospěch a nižší studijní předpoklady. Nové financování v důsledku nastavení umožňuje ředitelům otevírat obory s nižším počtem žáků, ale zároveň zvýhodňuje třídy, které jsou naplněny vyšším počtem žáků. Pro zhodnocení naplnění tohoto cíle bude nutné dlouhodobější srovnání s větším odstupem od spuštění reformy. Neztotožňuji se s názorem, že reformou došlo k vylepšení situace odměňování nepedagogických pracovníků. Úvazky nepedagogických zaměstnanců jsou stanovovány normativně z MŠMT, ale stanovení normy je závislé na počtu žáků ve třídě. Vznikla dvě pásma, která určují hranici pro vyšší nebo nižší stanovení příspěvku. Dopad reformy na administrativní zátěž škol je dle mého názoru nepodstatný. Domnívám se, že nebyla naplněna očekávání snížení této zátěže, ani se zátěž dramaticky nezvýšila.

Čtvrtá kapitola definuje postupy výpočtů všech hlavních parametrů. Definováním modelové školy a její organizace byly demonstrovány příklady, postupy a výpočty hodnot těchto hlavních parametrů. Organizace modelové školy byla zkombinována tak, aby řešila široký rozsah situací střední odborné školy. Škola obsahuje skladbu 3letých učebních oborů, 4letých oborů s maturitní zkouškou a 4leté obory průmyslových škol. Výuka je řešena ve 3 budovách, z čehož 2 budovy

splňují požadavky na samostatné pracoviště. Je složena z 23 tříd, 10 oborů s celkovým počtem 573 žáků. K jednotlivým výpočtům byly uvedeny doporučení pro získání vyššího příspěvku ze státního rozpočtu. Výpočty jsou řazeny v logickém pořadí, aby na sebe navazovaly.

Podstatou empirické části bakalářské práce byla analýza rozhovorů s řediteli středních škol s jejich pohledy, zkušenostmi a názory na reformu financování. Byli osloveni ředitelé středních odborných škol v centrální části státu s oborovou strukturou podobnou modelové škole. Otázky z rozhovorů byly koncipovány tak, aby korespondovaly se záměry, očekáváními a dopady reformy financování. Analýzou rozhovorů s řediteli škol došlo k potvrzení, vyvrácení, určení míry dopadu nebo k vlastnímu vyjádření na změnu ve financování.

V rozhovorech zastávali ředitelé většinou podobné názory, a to, že reforma zajistila vyšší míru předvídatelnosti pro ředitele škol a ti tak mohou plánovat rozvoj škol v delším časovém předstihu. Na spuštění reformy se dlouhodobě připravovali v různých organizačních stupních. Opuštění čistě normativního systému může přinést kvalitu do středního školství, ale bude nutné toto posoudit až s větším časovým odstupem. Vnímání administrativní zátěže pro školy je u ředitelů nejednoznačné. Podle názoru ředitelů vybraných škol je přidělování finančních prostředků na základě posouzení kvality škol zejména u škol odborných neproveditelná a komplikovaná. Největší potřebu změny v novém financování vyjádřili ředitelé škol ve způsobu a formě nastavení financování nepedagogických pracovníků. Reforma nezohledňuje rozdíl mezi finanční náročností zejména odborných škol, které provozují finančně náročné budovy odborného výcviku vzhledem k jejich velikost.

Bakalářská práce přináší vytvoření struktury postupu při organizaci výuky na střední škole s modelovým postupem výpočtu definovaných parametrů. Podává přehled o tomto systému, upozorňuje na hlavní parametry nového financování. Vysvětluje nové odborné pojmy, popisuje způsob výpočtů hlavních parametrů na konkrétních příkladech, obsahuje doporučení, jak využít maximálního financování pro střední školy. Tento postup poskytne ředitelům a jejich zástupcům na středních školách vodítko a orientaci problematice nového financování. Dalším výstupem práce je přehledová tabulka změn financování regionálního školství, která poskytuje přehled hlavních parametrů financování, legislativních změn a očekávaný přínos těchto změn.

Seznam použité literatury

ČESKO. Nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 1. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-123>

ČESKO. Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 2. 7. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-492>

ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2020 [cit. 26. 6. 2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

MŠMT. Reforma financování regionálního školství. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 20. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/metodiky-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi?highlightWords=50971>

MŠMT. Reforma financování regionálního školství. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 10. 6. 2020]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/seminar_prezentace_ku_orp_2609.pdf

MŠMT. Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 19. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolstvi-zarizeni-zrizovanych-10?highlightWords=MSMT+41631%2F2018>

MŠMT. Rozvojové programy. *MŠMT: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy* [online]. © 2013-2020 [cit. 18. 6. 2020]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/rozvojove-programy>

VOKÁČ, Petr. *Školský zákon: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání*. 6., přepracované vydání. Třinec: Resk, spol. s r.o., 2016. ISBN 978-80-87675-13-7

Seznam obrázků

Obrázek 1 Stanovení hodnoty P_{Hmax}

Obrázek 2 Organizace víceborových tříd

Seznam tabulek

- Tabulka 1 - Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2019
- Tabulka 2 - Nařízení vlády 123/2018 Sb. 1. část
- Tabulka 3 - Nařízení vlády 123/2018 Sb. 2. část
- Tabulka 4 - Složky platu
- Tabulka 5 - Příklad organizace školy a její skladby tříd
- Tabulka 6 - Výpočet PHmax - modelová škola
- Tabulka 7 - Parametry určení přímé vyučovací povinnosti a oboru
- Tabulka 8 - Parametry určení přímé vyučovací povinnosti a oboru
- Tabulka 9 - Normativ NPP na ředitelství
- Tabulka 10 - Normativ NPP na samostatné pracoviště
- Tabulka 11 - Vzorový postup výpočtu NPP na třídu SŠ
- Tabulka 12 - Normativ NPP dle průměrného počtu žáků v oboru 1. část
- Tabulka 13 - Normativ NPP dle průměrného počtu žáků v oboru 2. část
- Tabulka 14 - Přehledová tabulka změn financování regionálního školství - vlastní tvorba

Přílohy

Příloha č. 1. - Přepis rozhovorů s řediteli škol

Řízený rozhovor s řediteli středních škol

Rozhovor se týká reformy RgŠ, která byla spuštěna od 1. 1. 2020. Školy se na tuto změnu dlouhodobě připravovaly a financování je pro ně klíčové v souvislosti s kvalitním zajištěním jejich hlavní činnosti, tedy vzděláváním.

1) Identifikace:

a) Jméno a příjmení ředitele: xxxxxxxxxxxxxx

b) Název školy: xxxxxxxxxxxxxx

2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat?

Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?

K reformě byly průběžně publikovány informace, ze kterých se dalo nastudovat, jak budou vypadat hlavní kontury reformy. Zúčastnil jsem se několika seminářů k reformě, kde byly vysvětlovány některé specifické záležitosti, nicméně i přes informace z veřejných zdrojů a ze seminářů zůstávaly některé záležitosti do poslední chvíle nevyjasněné - týkalo se to např. nepedagogických zaměstnanců.

3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?

Již na jaře 2019 jsme si spočítali PHmax školy a zjistili jsme, že jsme hluboko pod PHmax. Ze strany MŠMT byl přislíben rozvojový program na dofinancování škol na čtyři měsíce školního roku 2019/2020. Tohoto jsme využili, při přípravě školního roku 2019/2020 jsme vydělili více hodin, sehnali jsme personální posily, celkem se jednalo o navýšení cca 3 učitelských úvazků.

4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?

Ano, může. PHmax je podle mého názoru ustaven dost velkoryse a alespoň v případě naší školy umožňuje zvýšit počet vyučovacích hodin, které můžeme dělit. Doposud jsme dělili předměty jen v nezbytné minimální míře, především se jednalo o hodiny výuky cizích jazyků nebo tělesné výchovy. Nyní můžeme více dělit např. matematiku, deskriptivní geometrii, konstrukční cvičení, odborné

kreslení, CAD systémy atd. To by mělo zvýšit efektivitu vzdělávacího procesu a přinést lepší výsledky žáků.

5) **Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?**

Ano, pokud systém zůstane bez větších zásahů a bez nějakých nových limitů a omezení ovlivněných třeba ekonomickou recesí a propadem ekonomiky, tak může přinést větší předvídatelnost ředitelům škol.

6) **Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?**

V přípravné fázi reformy to samozřejmě mělo vliv na zvýšenou administrativní zátěž, především v oblasti personální a mzdové agendy, kde bylo potřeba opravdu pečlivě vyplnit všechny požadované výkazy. Ty výkazy byly hodně podrobné, na základě toho MŠMT a Kraj vidí do všech podrobností fungování školy a do všech personálních pozic. Na druhé straně jsme věděli, že to pro naši školu s největší pravděpodobností bude mít pozitivní efekt minimálně v tom, že jsou pokryty tarifní platy podle skutečnosti. V případě školy se starším pedagogickým sborem je to pochopitelně výhodné oproti předchozímu normativnímu systému financování.

7) **Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?**

Doplňkovou činnost pro zlepšení financování pedagogických pracovníků nevyužíváme, doplňkovou činnost využíváme jenom pro zlepšení financování nepedagogických zaměstnanců.

8) **Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?**

Takovou reformu by nikdo nedal dohromady a nikdy by se nespustila. O kritériích kvality by se mohlo diskutovat dlouhé roky a k ničemu by se nedošlo. Podle čeho posuzovat kvalitní školu? Podle kvalitního pedagogického procesu, který ve škole probíhá? To nikdo není schopen objektivně posoudit. Podle výstupů a uplatnitelnosti absolventů, podle míry nezaměstnanosti? Všechna gymnázia by vyšla jako nejkvalitnější školy, protože mají nejnížší míru nezaměstnaných (téměř všichni se dostanou na VŠ). Jak by se na kritéria kvality tvářily školy, které působí v problematických oblastech Ústeckého nebo Karlovarského kraje? Mohly by

se přetrhnout a stejně žádných skvělých výsledků nedosáhnou, protože problém je tam v něčem úplně jiném atd.

9) **Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?**

Financování nepedagogických pracovníků je podle mého názoru problémem především u středních odborných škol s maturitními i učebními obory, s velkým zastoupením odborného výcviku, velkými dílenskými prostory a většinou i s velkými areály na správu, s produktivní prací žáků apod. S vypočítanými limity nepedagogických pracovníků jsou asi spokojena gymnázia nebo obchodní akademie, ale pro střední odborné školy není limit nepedagogických pracovníků nastaven dobře. V tomto by to mělo MŠMT přehodnotit.

Řízený rozhovor s řediteli středních škol

Rozhovor se týká reformy RgŠ, která byla spuštěna od 1. 1. 2020. Školy se na tuto změnu dlouhodobě připravovaly a financování je pro ně klíčové v souvislosti s kvalitním zajištěním jejich hlavní činnosti, tedy vzděláváním.

1) Identifikace:

a) Jméno a příjmení ředitele: xxxxxxxxxxxxxx

b) Název školy: xxxxxxxxxxxxxx

2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat? Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?

Ano, zúčastnil jsem se několika seminářů a školení. Některé jsem si vyhledal sám, u dalších jsem využil externích nabídek. Vzhledem k tomu, že jsem ve funkci nyní druhým rokem, staré financování jsem nezažil příliš dlouhou dobu. A nové financování začalo teprve od 1. 1. 2020.

3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?

Vycházeli jsme z modelových příkladů organizace naší školy. Z těchto modelů jsme se pokoušeli vytvořit optimální organizaci naší školy. Vycházelo nám, že budeme potřebovat další (nové) učitele odborných předmětů a učitele odborného výcviku.

4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?

Ano může. Dovolil nám větší dělitelnost tříd, s předpokladem lepších učitelů ve třídě a tím i kvalitnější výuku.

5) Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?

Zatím nedokážu odpovědět. Ale předpokládám, že systém nějakou dobu zůstane takto nastaven a budu moci plánovat v delším časovém úseku. Takže v podstatě ano.

6) Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?

Reforma je na startu, zatím nedokážu posoudit. Do dnešní doby jsme výrazný nárůst administrace nepociťovali.

7) Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?

Ano, doplňkovou činnost využíváme například po převodu zisku do fondu odměn, pro ohodnocení našich pracovníků a nejenom pedagogických.

8) Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?

Kvalita školy je velmi subjektivní ukazatel, obávám se, že bychom se pak my (průmyslovky) dozvěděly, že jsme horší než některé jiné školy.

9) Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?

Nejsem spokojen, systém by mohl být nastaven jinak (odborná škola nikdy nezaplňuje třídy jako gymnázium a to vůbec nemluví o učebních oborech), naštěstí není odděleno od financování pedagogických pracovníků.

ízený rozhovor s řediteli středních škol

Rozhovor se týká reformy RgŠ, která byla spuštěna od 1. 1. 2020. Školy se na tuto změnu dlouhodobě připravovaly a financování je pro ně klíčové v souvislosti s kvalitním zajištěním jejich hlavní činnosti, tedy vzděláváním.

1) Identifikace:

a) Jméno a příjmení ředitele: xxxxxxxxxxxxxx

b) Název školy: xxxxxxxxxxxxxx

**2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat?
Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?**

Ředitel školy, zástupce ředitele pro ekonomiku a vedoucí ekonomického oddělení se zúčastnili školení, seminářů a porad na různé úrovni. Tato školení byla organizována například Krajem Vysočina, MŠMT, ale i soukromými subjekty.

3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?

Došlo k většímu dělení některých tříd a vyučovacích skupin v rámci PHmax.

4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?

Ano. Pro náš kraj je důležité srovnání mezikrajových rozdílů financování, vyšší mzdy pedagogických pracovníků, menší vyučovací skupiny. V tomto ohledu byl náš kraj spíše podfinancovaný. S novým financováním očekávám více finančních prostředků na přímou činnost školy.

5) Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?

Předpokládám, že ano. Reforma je v běhu poměrně krátkou dobu, ale již nyní plánujeme organizaci školního roku 2020/2021 podle současných pravidel. Téměř přesně lze v současné době odhadnout a vypočítat, s jakou výší finančních prostředků bude škola disponovat.

6) Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?

Jako každá změna přinesla nová reforma financování novou administraci, kterou jsme předtím nevykonávali. Ale nezdá se, že by zrovna s reformou měl nastat kolaps v organizaci administrativních pracovníků.

7) Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?

Ano využívá. Z doplňkové činnosti rozdělujeme prostředky i do fondu odměn. Následné čerpání z tohoto zdroje zlepšuje ohodnocení kvalitních pedagogických pracovníků.

8) Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?

Je velmi obtížné posuzovat kritéria kvality škol, mají rozdílné úkoly. Například gymnázia od odborných škol a podobně. Takový

system by se jen velmi obtížně nastavoval, aby byl spravedlivý k odvedené práci všech druhů škol.

9) **Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?**

Nejsem, není brán ohled na specifické úkoly jednotlivých škol. Nezohledňuje velikost školy co do obhospodařovaných prostor a objektů. Způsob financování nepedagogických pracovníků by měl být přehodnocen.

Řízený rozhovor s řediteli středních škol

Rozhovor se týká reformy RgŠ, která byla spuštěna od 1. 1. 2020. Školy se na tuto změnu dlouhodobě připravovaly a financování je pro ně klíčové v souvislosti s kvalitním zajištěním jejich hlavní činnosti, tedy vzděláváním.

1) Identifikace:

a) Jméno a příjmení ředitele: xxxxxxxxxxxxxx

b) Název školy: xxxxxxxxxxxxxx

2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat?

Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?

V průběhu přípravy nové reformy financování RgŠ docházelo neustále ke změnám, takže jsem musel neustále sledovat vývoj událostí a propočítávat PHmax na naši školu. Velkou neznámou byl počet nepedagogických pracovníků na školu, což byl velký problém. V rámci přípravy na nové financování jsem se zúčastnil jednoho semináře se zástupci MŠMT, kde jsem se nic nového nedozvěděl a hlavně nebyli schopni vysvětlit, jak to bude s financováním nepedagogických pracovníků.

3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?

Po konečném zjištění PHmax pro školu jsem mohl přijmout 7 nových učitelů a upravit výuku tak, aby byly menší skupiny a nemuseli jsme spojovat výuku přes ročníky u málo četných oborů.

4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?

Nový systém umožní zvýšit kvalitu výuky tím, že můžeme více dělit a máme menší skupiny např. na výuku cizích jazyků.

5) Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?

Nový systém příliš předvídatelnost pro ředitele nevylepší, protože každý rok se bude měnit PHmax pro školu v závislosti na počtu přijatých žáků a to je u odborných škol a málo četných oborů věštění z koule. Gymnázia to mají v tomto ohledu mnohem snazší.

6) Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?

Administrativní zátěž škol je zbytečně vysoká i bez reformy a reforma přinesla opět další vykazování, ale peníze na administrativní pracovníky se nezvyšují.

7) Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?

Škola má doplňkovou činnost a pravidelně zisk z DČ dělím do fondu odměn a fondu rezerv. V roce 2018 bylo tak málo finančních prostředků na mzdy, že jsem musel čerpat fond odměn našetřený z minulých let.

8) Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?

Kritéria kvality jsou problematická. Určitě by se měla více zavést kritéria velikosti objektů škol a rozdílu v potřebách nepedagogických pracovníků u odborných škol a gymnázií.

9) Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?

S financování nepedagogických pracovníků spokojen nejsem. Není zohledněna velikost školy co se týče objektů a ošetřovaných ploch. Vůbec se neřeší správci IT, bez kterých se žádná odborná škola neobejde a za 30 000 Kč to nikdo dělat nebude.

Řízený rozhovor s řediteli středních škol

Rozhovor se týká reformy RgŠ, která byla spuštěna od 1. 1. 2020. Školy se na tuto změnu dlouhodobě připravovaly a financování je pro ně klíčové v souvislosti s kvalitním zajištěním jejich hlavní činnosti, tedy vzděláváním.

1) Identifikace:

a) Jméno a příjmení ředitele: xxxxxxxxxxxxxx

b) Název školy: xxxxxxxxxxxxxx

2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat? Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?

Tak jako s každou změnou ve školství se nese i se změnou reformy regionálního školství nutnost absolvovat příslušné semináře k načerpání informací k této zásadní změně ve středním školství. Pro ředitele SŠ byly k dispozici krajské semináře, na kterých byly podány základní informace k prováděným změnám. Dalším zdrojem informací pro SŠ pro mne byla i účast na setkání SUZ v Praze, kde jsme podrobně prodiskutovali s ostatními řediteli odborných učilišť problematiku budoucího financování škol, především financování malých skupin učňů v různých oborech vzdělávání. Tato zkušenost přinesla mnoho podnětných připomínek směrem k MŠMT, některé byly do návrhu reformy aplikovány.

3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?

Dlouhodobý plán spuštění reformy regionálního školství nepřinesl naprosto jednoznačné pokyny k realizaci nového školního roku. Realizace školního roku proto byla připravena tak, abychom splnili podmínky naplnění tříd dle normy PHmax. Příprava realizace školního roku proběhla ve standardním duchu. U některých oborů došlo ke spojování skupin s příbuznými obory, u silnějších oborů studia naopak došlo k rozdělení na více studijních skupin. Celkově však do současnosti neznáme kompletní a finální podobu financování, a proto v současném nastavení pokračujeme i v plánu na druhé pololetí školního roku.

4) Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?

Podle mého názoru je to naprosto jednoznačné. Financování školy takzvaným „batůžkem“ pro studenta dle oboru vzdělávání nebylo pro některé obory příznivé. Mám na mysli především pro školy s celkově menším počtem studentů. Navrhovaná varianta financování by i pro tyto školy mohla přinést narovnání podmínek financování. Kvalita školy není měřena jen výší rozpočtu na platy pedagogů. Pro budoucnost je však nezbytná generační výměna pedagogů především na úrovni odborníků vyučujících specializované obory. Abychom byli schopni takové odborníky do řad pedagogů získat, bude nutná především finanční motivace, kterou těmto učitelům budeme

schopni nabídnout. Zde především spatřuji možnost ovlivnit kvalitu školy. Pro další rozvoj vybavení školy však v novém způsobu financování zatím nevidím jednoznačný přínos.

5) Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?

Právní předpisy pro nás stanoví maximální možný rozsah vzdělávání nebo maximální možný rozsah přímé pedagogické činnosti hrazený ze státního rozpočtu. To zajistí větší transparentnost a předvídatelnost pro ředitele škol. Jaká bude skutečnost, však v tuto chvíli pro mne není naprosto zřejmá. Pokud by došlo k naplnění všech avizovaných změn, pak by transparentnost budoucích rozpočtů školy byla zřejmá. Otázka však vázne u krajských úřadů. Tam je alokována i tzv. rezerva, u které je transparentnost rozdělování finančních prostředků značně diskutabilní.

6) Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?

Jako každá nová věc. Hodnotit můžeme až po delším horizontu. V tuto chvíli nepovažuji za úplně relevantní o takové zátěži hovořit. Současný stav nepedagogických pracovníků odpovídal potřebám školy a z mého pohledu skýtá i určité rezervy pro práci s novým způsobem financování. Bude velice záležet na požadavcích evidence pro MŠMT, a především pro zřizovatele školy.

7) Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?

Ano, doplňková činnost je jedním ze zdrojů financování nadstandardních aktivit školy a zároveň i způsobem, jak nad rámec standardního financování zajistit další finanční prostředky pro pedagogické, ale i nepedagogické pracovníky školy. V žádném případě však není doplňková činnost způsobem, jak by škola měla zajišťovat nadstandardní odměny pro svoje zaměstnance.

8) Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?

K této otázce nedovedu zaujmout stanovisko. Kvalita školy se odráží především v počtu přijatých studentů, dále v jejich uplatnitelnosti na trhu práce, úspěšnosti v různých odborných soutěžích atd. Osobně si nemyslím, že kvalita školy by měla ovlivňovat transparentní způsob financování vzdělávání.

9) Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?

Vzhledem k tomu, že do současnosti nemá naše škola nastavené podmínky pro financování nepedagogických pracovníků, nedokážu se vyjádřit k této otázce. Financování nepedagogických pracovníků musí být nedílnou součástí rozpočtu školy, protože bez tohoto personálu si pravidelný chod školy nedokážu představit. Samozřejmě, že považuji za krajně nevhodné z běžného rozpočtu financovat další aktivity školy, které přímo nesouvisí s přímou vyučovací činností. Mám na mysli různé správce sportovních areálů, sportovních hal atd.

Řízený rozhovor s řediteli středních škol

Rozhovor se týká reformy RgŠ, která byla spuštěna od 1. 1. 2020. Školy se na tuto změnu dlouhodobě připravovaly a financování je pro ně klíčové v souvislosti s kvalitním zajištěním jejich hlavní činnosti, tedy vzděláváním.

1) Identifikace:

a) Jméno a příjmení ředitele: xxxxxxxxxxxxxx

b) Název školy: xxxxxxxxxxxxxx

2) Bylo nutné se z Vaší strany na reformu nějak zásadně připravovat? Účastnil jste se seminářů a školení k reformě financování RgŠ?

Ano, bylo tomu tak. Účastnil jsem se seminářů pořádaných MŠMT, které informovalo ředitele škol v jednotlivých krajích, a seminářů pořádaných zřizovatelem.

3) Jak Vaše škola připravovala organizaci tohoto školního roku (2019/2020) s ohledem na spuštění reformy financování RgŠ?

Příprava školního roku probíhala v souladu s novým financováním od 1. 1. 2020 dle nového PHmax. Období od září 2019 do prosince 2019 bylo financováno normativním způsobem na žáka. Toto období bylo dofinancováno rozvojovými programy: mezikrajové vyrovnání platu pedagogů a rozvojový program pro málo četné obory. Dle vypočteného PHmax jsme upravili složení skupin, tříd a jejich dělení.

4) **Může nový systém financování ovlivnit kvalitu školy?**

Ano jsem toho názoru. Vzhledem k financování na třídu je možné více dělit „důležité“ předměty, například jazyky, matematiku, odborné předměty v teoretickém vyučování. Na praxi u maturitních oborů je možnost rozdělit třídu na skupiny, využít tandemového, skupinového vyučování, individuálního přístupu učitelů a tím zlepšit kvalitu výuky, přípravy výstupů absolventů (maturitní zkoušky a závěrečné zkoušky) a to zásadně ovlivní kvalitu školy.

5) **Zajistí nový systém financování vyšší předvídatelnost prostředí ředitelům škol?**

U pedagogických pracovníků nový systém větší předvídatelnost zajistí. PHmax školy je měřítkem pro přidělení finančních prostředků. Tato hodnota je známá dopředu po sestavení složení tříd v jednotlivých oborech a počtu tříd ve škole. Ředitelé škol mají z tohoto důvodu možnost plánovat v delším časovém horizontu a naplňovat vize rozvoje školy.

6) **Jaký vliv má reforma financování RgŠ na administrativní zátěž školy?**

S každou novou reformou přichází i určitá administrativní zátěž. Objevují se nové činnosti, které se musí nově zavést do systému řízení školy. Škola se s těmito činnostmi musí vyrovnat.

7) **Využívá Vaše škola doplňkovou činnost pro zlepšení financování například pedagogických pracovníků?**

Ano, škola provozuje několik druhů doplňkové činnosti. Doplňková činnost tvoří významný finanční příspěvek do rozpočtu školy. Zisk z doplňkové činnosti rozdělujeme do fondu odměn a rezervního fondu. Fond odměn slouží k mimořádným odměnám zaměstnanců, popřípadě dofinancování přímých výdajů. Rezervní fond slouží k dofinancování provozních nákladů.

8) **Měla reforma financování RgŠ obsahovat i kritéria kvality školy?**

Původně bylo záměrem s reformou financování RgŠ řešit i karierní řád pedagogů. Karierní řád obsahoval oblasti, které se týkaly i kritérií kvality školy. Současná reforma tato kritéria neobsahuje, je na každém řediteli, jak reformu financování promítne do kvality vzdělávání a tím kvality školy.

9) **Jak jste spokojen/a se způsobem financování nepedagogických pracovníků podle nového systému?**

Ne, nejsem spokojen se způsobem financování nepedagogických pracovníků. Jsme škola technického zaměření optimalizovaná ze tří samostatných škol. Tři budovy teoretického vzdělávání, tři budovy zajišťující odborný výcvik a praxi. Celkem šest provozů, na které je počítáno s 19 nepedagogickými zaměstnanci. Pro kvalitní zajištění provozu těchto objektů, je počet nepedagogických pracovníků nedostatečný.

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této bakalářské práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

Jméno a příjmení: Lukáš Tříška

V Praze dne: 31. 07. 2020

Podpis:

Jméno	Oddělení/ viště	Praco-	Datum	Podpis